

Po mnenju političnih opazovalcev v Bonnu gre današnji razkol pripisati predvsem osebnim ambicijam voditelja CSU Franza Josefa Straussa. Menijo, da bodo dejavnosti CSU kaj kmalu razširili na vsedržavno raven, kar je Strauss hotel že več let doseči. (i.f.)

(Na sliki: Strauss (desno) in Zimmermann, predsednik delžne skupine CSU med promotivno sejo.)

S ČETRTKOVE SEJE REPENTABRSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Je primer Deškove hiše pred končno odločitvijo?

Lastnik je vložil prošnjo za novo gradnjo

V četrtek se je sestal repentabski občinski svet, da bi odobril poročila revizorjev o obračunu občine iz leta 1974 in 1975. Predhodno je župan dr. Colja seznanil svetovalce s približkom 16 milijonov lir ki ga morajo uporabiti v tekočem poslovnem letu. Ta aktivni ostanek je posledica odloga (do leta 1975) plačevanja letne kvote (4 milijone lir) za soudeležbo repentabske občine pri konzorciju tovrnega terminala pri Fernetičih. Odbor je mnenja, da bi to vsoto uporabili za javna dela in sicer za popravilo občinskih cest. V živahni razpravi so svetovalci prikazali probleme posameznih vasi, kjer bi se ta denar lahko uporabil, soglasni pa so bili, da je problem cest najbolj pereč. Katere ceste bodo popravili, bodo po morali določiti v prihodnjih dveh tednih. To bodo predvsem strme ceste, ki iz vasi peljejo na polja, prav tako občinska uprava nasprotuje asfaltu in predlaga granitne kocke ali pa beton. Vse to pa je vezano s precejšnjimi izdatki, da bo po vsej verjetnosti obseg del

manjši, kot bi si kdo pričakoval (kvadratni meter granitnih kock stane 50.000 lir). Župan je še seznanil svetovalce s pobudo občinske uprave, da poskrbi za predavanja vinogradniških in kletarskih strokovnjakov v okviru pobud za razvoj kmetijstva. Tako bo že pred božičem predaval občanom inž. Vodičev, izvedenec za teran. Najživečnejše pa je bilo ob sporočilu, da je lastnik porušene »Deškove hiše« vložil prošnjo za gradbeno dovoljenje.

Marsikdo je že pozabil na mučno vzdušje, ki je pred tremi leti vznemirilo repentabske občane in ljubitelje Krasa ob vesti, da Deškove hiše ni več. Kar je 300 let kljubovalu zuba časa, je buldožer v 36 urah spremenil v kup ruševin, ki so jih z vsjo naglico odstranili. Lastnik (meščan) je bil za to dejanje kaznovan, a pred vzhodom v Col je ostala boleča praznina, ki mimoidele spominja, da je bil tam nekdo biser kraške arhitekture: hiša z okenci, »baladurjem« in skrljato hišo. Sedaj pa bi hotel lastnik zgra-

dit hišo, ki bi le delno spoštovala kraško arhitekturo. Župan, in svetovalci so mu potrdili, je dejal, da je vzpostavitev prejšnjega stanja neuresničljiv. Gradnja novega objekta pa bi lahko sprožila plaz primerov »Deškove hiše«. Mnenja svetovalcev so se križala, nekateri so zagovarjali novogradnjo, drugi so ji nasprotovali. Pri tej razpravi so razgledali celoten problem »vinkuliranih hiš«. To so značilna kraška bivališča, ki predstavljajo edinstveni primer, ponos naše kulturne dediščine, a moro in skrb za tistega, ki v njih biva. Domačini bi radi ohranili to dediščino, pristojne oblasti (spomeniško varstvo) pa samo ukazujejo, preprečujejo vsako izboljšavo. Kraševci pa naj živi slabše kot pradedje, saj nima dovolj denarja, da bi hišo restavriral. Potrebujemo denarno pomoč, ker je popravilo skratke hiše dražje od nove gradnje s strešniki krite strehe. Pristojne oblasti naj na vse to pomislijo, če jim je res pri srcu spomeniško varstvo, kot to zatrjujejo. Prav zato so na seji sklenili, da bodo poslali vse gradivo deželnemu urbanističnemu odboru, ki naj zadevo razčisti, da se dokončno reši problem ohranitve zgodovinskih hiš repentabske občine.

Pred zaključkom seje so soglasno odobrili poročilo revizorjev o obračunih leta 73-74, ki ju jebral svetovalec Karel Guštin temu delu je predsedoval svetovalec Ivan Skabar.

17. IN 18. DECEMBRA V TRSTU
Konferenca o podjetjih z državno soudeležbo

17. in 18. decembra bo v Trstu konferenca o podjetjih z državno udeležbo. To je med večerašjo sejo delovnega odbora najvišje delovne oblasti za industrijo in trgovino Stopper, ki je dodal, da bo to pomemben dejavnik za izvedbo oziroma uresničitev smeri razvoja državnega gospodarstva — predvsem po tragičnem potresu. Konferenca se bodo udeležili vladni predstavniki, predstavniki podjetij z državno udeležbo, sindikalnih organizacij ter drugi gospodarski operaterji. Za ključni govor konference bo imel pol. Bisaglia, minister za državne zadeve.

S TISKOVNE KONFERENCE V BENETKAH

ZAGOVORNIKI SO ZA RAZČIŠČENJE OZADJA PETOVELJSKEGA ATENTATA

Odv. De Luca ponovil teze o povezavi atentatorjev z neofašističnimi organizacijami

Predsinčnim je bila v Benetkah tiskovna konferenca zagovornikov obtožencev petoveljskega atentata, odv. Benetkah, Bernota, De Luca in Maniaca. Govorili so o dodatni preiskavi o prvostopenjskem procesu, ki jo vodi beneski namestnik državnega pravdnika dr. Fortunata in o zaključnem delu tržaškega prizivnega procesa. Po uvodu odv. Battella, je sedanje stanje obrazložil odv. De Luca, ki je dejal, da

so bili obtoženi nedolžni ljudje »namenom, da se prikrijejo resnični krivci«. Naglasil je, da se na prizivni razpravi ni spremenilo stališča tržaških sodnikov, ki nameravajo s potrditvijo oprostitve zaradi pomanjkanja dokazov ohraniti domoljubno in nedolžnost sedanjih obtožencev. Možno je, da bo tudi beneska preiskava privedla na pravo sled, vendar odv. De Luca meni, da za to ni prave politične volje, poleg tega pa za preiskavo o atentatu ni pristojno benesko državno pravdnništvo.

V dokaz je navedel dejstvo, da je predsednik Marsi na lastno pest prebral odluk o arhiviranju dela beneske preiskave in da se je tožilec Ballarini krčevito zavzel za zagovor goriskega državnega tožilca dr. Pascolija.

Odv. De Luca je nato navedel nekatere okoliščine, ki jih je ocenil kot zelo nenavadne. Dejtal je, da beneski državni tožilec dr. Fortunata ni zaslišal nikogar v zvezi z možno povezavo med obveščevalno službo SID in petoveljskim atentatom, ampak je o tem le pismeno zaprosil za podatke admirala Casardija; prejel je odgovor, da se SID ni nikoli zanimal za petoveljski atentat. Na vedel je tudi primer priče Kovacic, ki so ga predčasno izpustili iz zapora in so ga ponovno aretirali prav na zahtevo zagovornikov, končno pa je odv. De Luca prešel k obravnavi poskusa preusmeritve letala na ronskem letališču, ki je po njegovem mnenju del iste prevratniške skupine, za kar sta bila obsojena na 11 let zapora desničarska skrajneža Cicuttini in Vinciguerra, a sta oba pravčasno pobežela. »Pod vsako kritiko je dejstvo«, je naglasil odv. De Luca, »da državno tožilstvo ni obtožilo obeh fašistov tudi prekinitve javne službe, kajti tako bi imeli potnik možnost, da se prijavijo kot zasebne stranke; dejansko so se nekateri levičarski usmerjeni potniki že posvetovali z odv. Benetkah, a sklep tožilca, da tega člena kazenskega zakonika ne vključuje, v obtožnico, nam je onemogočil kakršenkoli poseg«.

Ob koncu se je odv. De Luca zapletel povrniti k sedanji razpravi pred tržaškimi prizivnim potnim sodiščem in dejal, da se zagovorniki sploh niso nameravali prečistaviti za zaključne govore, ker menijo, da to neuporabno; po njegovem mnenju je namreč potrditev prvostopenjske razsodbe že povsem jasna. Kajne so se premislili in bodo torej posegli v razpravo, vendar bodo njihovi posegi predvsem političnega značaja. Ne glede na razsodbo iz žaškega prizivnega sodišča pa bodo zagovorniki postavili vse svoje stališče, da odkrijejo resnične atentatorje in s tem v celoti osvetlijo ozadje petoveljskega atentata.

GORISKI DNEVNIK

SEJA KONZULTE ZA SLOVENSKA VPRAŠANJA V GORICI

Tudi v južnem delu mesta poiskati lokacijo za potrebe slovenskih šol

Občinska uprava naj zagotovi denar za izgradnjo vseh šol, ki so predvidene v severnem delu mesta

V sredo se je v občinski palači sestala na redni seji konzulta za slovenska vprašanja v Gorici. Beseda je tekla o šolskih vprašanjih, s posebnim ozir na gradnjo slovenskih šol v mestu. To vprašanje je bilo že predmet razprave na prejšnjih sejah, vendar so člani konzulte imeli za potrebno, da o tem važnem problemu izdelajo jasna stališča in da se ukvarijo predlogi, ki jih bo morala konzulta predložiti občinski upravi in celotni slovenski narodnostni skupnosti.

Potem ko so prisotni ugotovili, da se je po trideset letih končno le začelo z gradnjo prve stavbe za slovenske šole (osnovno šolo v Ul. Campi) so izrazili potrebo, da bi občinska uprava nakazala denar še za gradnjo vrtca in trgovske šole, za katere sta že izdelana načrta in določena lokacija prav tako v Ul. Campi. Glede drugih šol so člani konzulte sprejeli stališče, da bo treba poskrbeti za lokacijo na južnem delu mesta in tam zagotoviti rešitev, ki bo ustrezala potrebam sodobnega šolskega centra.

V zvezi s tem vprašanjem so sklenili, da bodo v doglednem času prikazali svoje stališče odgovornim organom in v naslednji fazi obvestili slovensko javnost, ki ji je pri tem vprašanju najbolj zainteresirana.

V Gorici bo v ponedeljek spet seja občinskega sveta. Na dnevnem redu so interelacije treh svetovalcev iz štandreja, Branjincev, Nanuta in Pavlina o gradnji infrastrukture na štandreškem področju, interelacije svetovalcev PSI o gospodarskem položaju, liberalnega svetovalca o osimski pogodbi, svetovalcev Waltritscha, Del Bena in Nanuta o meščanih, ki so morali zapustiti stanovanja, ki jih je poškodoval potres ter demokratijskega svetovalca Ervina Nanuta o položaju v ljudskih hišah.

Državni prispevki za kmetovalce

V uradnem listu št. 266 z dne 6. oktobra letos je bil objavljen dekret, s katerim se priznavajo nekaterim krajem v naši deželi posebne ugodnosti zaradi naravnih nesreč v lanskem letu. Ugodnosti bodo deležni kmetovalci, ki bodo lahko na jeli posojila oziroma zaprosili za prispevke iz državnega solidarnostnega sklada.

Območje Goriske so lani prizadele predvsem vremenske nepravilnosti v marcu. Od 10. do 18. marca so bili hudi nalivi, od 18. do 20. marca pa je pritisnila pazeba, ki je povzročila precej škodo.

V dekretu so točno navedene občine, ki imajo pravico do omenjenih ugodnosti. Na območju goriske pokrajine so to občine Gorica, Dolnje, Krmin, Fara, Foljan, Romans, Skocjan ob Soči, Steverjan, Sempeter ob Soči, Turjak, Občine Koprivno, Gračevo, Sovodnje in Vizija so bile le delno prizadete, zato zaprosijo za posojilo oziroma razsipek lahko samo kmetovalci iz nekaterih vasi. V Sovodnjem občini so za prizadeto področje proglasili Gabrje ter spodnji konec Sovodnje (Vas).

Kmetovalci, ki nameravajo vložiti prošnje se za podrobnejša po-

ter poudarjamo željo po sožitju s Slovenci na tej in na oni strani meje.

Agati je nadalje poudaril privrženost pokrajinske uprave demokratičnemu pluralizmu, protifašističnim načelom in ustavi na podlagi katerih, je mogoče zagotoviti stabilnost naše družbe ter zavrniti napad prevratniških sil. V tem okviru je mogoče odpraviti splošno gospodarsko krizo, ki je zelo huda in ki lahko povzroči, da bodo šibkejši deli, kot je ravno naša pokrajina, doživeli najhujši udarec. Zahteval je sprejem okvirnega zakona v ureditvi krajevnih financ, poudaril vlogo pokrajine pri ustanovitvi konzorcijev ter med prednostnimi obveznostmi navedel družbene storitve. Obenem pa se bo pokrajina brigala za obrambo naravnega okolja, ureditvi šolstva in gradnjo šolskih objektov in podobno.

Po Agatijevem govoru sta se prijavila k besedi načelnika KPI in PSI Rizzi in Trombetta.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V SOVODNJAH

Odobren proračun za prihodnje leto Varianta k regulacijskemu načrtu

Predvideni primanjkljaj 10 milijonov lir bodo krili z letošnjim pribitkom Za šole namenili kar 24 milijonov lir - Danes slavnost ob 25. letnici obstoja občine

V četrtek se je sestal občinski svet v Sovodnjah. Dnevni red je predvideval poročilo in razpravo o nekaterih pomembnih točkah, saj se svetovalci že dolgo niso sestali. Osrednja točka pa je bila razprava in dobrote občinskega proračuna za prihodnje leto. Številčno pomeni to 128 milijonov lir predvidenih odhodkov ter 138 milijonov lir predvidenih izdatkov. Torej ekonomski primanjkljaj, ki pa ga bodo krili z upravnim pribitkom letošnjega poslovanja. Za kaj bo uprava porabila 138 milijonov? Največ bodo izdali, kakor tudi v drugih občinah, za upravne stroške. Sem sodijo predvsem plače in nagrade uslužbencem, za kar bo šlo nad 40 odstotkov predvidenih proračunskih sredstev (v številkah pomeni to 54 milijonov lir). Na drugem mestu so izdatki za šolstvo, za kar bo uprava porabila nad 24 milijonov lir. S tem zneskom bodo krili razne dela za vzdrževanje šolskih poslopj, kurjavo, plačo postrežnicam, podpore dijakom, prevoze itd.

22 milijonov lir so namenili za socialne stroške. Največji delež odpade tu na stroške v zvezi s pobiranjem smeti (7 milijonov), za vzdrževanje onemoglih (4,6 milijona), za javno razsvetljavo (3,2 mil.), za javno higieno (2 mil.) za občinskega zdravnikarja, (1,4 mil.) in razne druge stroške. 8,7 milijona lir je predvideno za stroške na ekološkem področju. Sem spadajo predvsem stroški za vzdrževanje cest v občini, nabava smerokazov, vzdrževanje izvenobčinskih cest itd. Med razpravo o načrtu proračuna

so se oglasili tudi predstavniki manjšine, ki so kritizirali zdržanje uprave glede vzdrževanja šolskih poslopj. Gre predvsem za šolo v Gabrju in Rupi. Poslopje v Gabrju je sicer prazno, vendar je v zelo slabem stanju, tako da ob dežju voda vdira v notranjost. Nujno bi bilo vsaj popravilo strehe, da se prepreči nadaljnje razpadanje. Na očitke je odgovoril župan Čučet, ki je pojasnil, da se je občina že zanimala za temeljito popravilo poslopja, za kar pa bi šlo od 40 do 50 milijonov lir. Teh sredstev pa občina nima. Zagotoviti pa je, da se bo s predvidenim zneskom, ki ga bodo uporabili na šolskem področju dalo popraviti tudi streho poslopja v Gabrju. Bilo je še nekaj primbog glede ureditve prehoda na državni cesti pri Rupi, ki postaja vedno bolj nevarna. Občinska uprava bo že vprašala podjetje ANAS, da bi skupaj uredila to nevarno križišče, vendar je prešla negativen odgovor.

Občinski svet je proračun odobril brez sprememb. Zanj so glasovali svetovalci večine, medtem ko se je manjšina vzdržala. Župan Čučet na točkah poročil o pripravah na pomembno svečanost, ki bo danes v Kulturnem domu. Občina Sovodnje namreč slavi letos 25-letnico obstoja. Prvotno so nameravali tako pomembno obletnico primerno počastiti že letos poleti, vendar so politične volitve prekrizale načrt. Danes se bo občinski svet zbral na slavnostni seji, v Kulturnem domu pa so pripravili srečanje vseh bivših občinskih svetovalcev ter njihovih sorcev. Na proslavo so povabili tudi župana občine Nova Gorica ter župana iz Dobrobera in Steverjana, kakor tudi predstavnike slovenskih družbeno - političnih organizacij iz zamejstva. Posebej za to priložnost pa bo danes prispela v Sovodnje delegacija skupščine občine Skofja Loka, s katero se pripravljajo pobratenje. V prihodnjih dneh pa bodo izdali tudi spominsko brošuro.

Svetovalci so nadalje razpravljali o dokončni ureditvi prevoza šoloobveznih otrok v Gorico. Župan je pojasnil, da je občinska uprava pripravljena, poleg rednih izdatkov, prispevati še dodatna sredstva samo, da bi se dokončno rešilo vprašanje, ki povzroča veliko nevšečnosti tako staršem, kakor tudi otrokom, ki nikoli ne vedo, če bodo prispeli pravočasno v šolo. Govorili so tudi o uvedbi enotnega urnika, ki je tesno povezan z zagotovitvijo prevoza. Med razpravo je prišlo na dan, da je za zavlacanje pri reševanju tega vprašanja treba iskati vzroke druge, vsekakor ne pri občinah upr.

Iz sovodenjske občine se vsak dan vozi v Gorico nad 70 šoloobveznih otrok, zato je vprašanje prevoza tudi občuteno. Svetovalci so spopadli nov redlog o dodatnih stroških za prevoz otrok odobrili.

Na dnevnem redu je bila tudi razprava in glasovanje o spremembi regulacijskega načrta. Gre za ureditev komunalnih naprav na področju, ki je namenjeno za gradnjo malih obrtnih delavnic. Deželni organ, ki je pristojen za te zadeve, predlagal, naj bi občinska uprava prevzela v svoje breme izgradnjo posebnih naprav — napeljavno vodo, kanalizacijo, ceste, ureditve pločnikov itd. To bi seveda predstavljalo velikansko breme, zato so v občinskem odboru poiskali drugo rešitev. Obtrniki, ki bi gradili na tem področju, se bodo morali tudi obvezati, da bodo sami poskrbeli za umunalno ureditev.

Predstavniki manjšine je na seji prebral tudi uširno resolucijo ter postavil nekaj vprašanj — na katere bo župan odgovoril na prihodnji seji.

Prispevanje za DIJAŠKO MATICO

LOJZE SPACAL RAZSTAVLJA V GORICI

Pred dnevi je Lojze Spacal odprl v goriski galeriji »La bottega« razstavo svojih novjših del. Ob otvoritvi je bilo praznično in zbirahno vzdušje, galerijo so za to priložnost dobesedno napolnili ljubitelji Spacalove umetnosti.

Zdi se mi, da so Spacalove razstave že daleč prerasle dobesedni pomen: postale so nam že kulturna potreba in opora, zakaj umetnik, ki nam iz dneva v dan sproti beleži svoja občutja in dognanja in jih nato povezuje in presnavlja v ono trdo, pa vendar pokončno življenjsko zakonitost, nam res neke zagotavlja kos vsakdanjega, domačega kruha.

Kakor nas ni ob nobeni prejšnji razstavi, tako nas ni niti pri priu-

joči Spacal hotel iznenaditi z bogstvom kakšnih novosti. Razstavljena dela so izrez zadnjih šestih let, izrez, ki se samo prišteje podobnim prejšnjim, se pravi, da v njem zasledujemo nepretrgano zaporedje časa in ustvarjanja, kjer je izrazni premik komaj viden, tak pač, kakor se umetniku nabira in dozoreva ob vsakodnevni življenjski izkušnji.

Vendar pa ima človek ob nekaterih delih razstavljenih na priložnosti razstavi občutek, da se ona vstopa joča podoba izpraznjene Kravčičeve umika v izraz večje resignacije in se s sporočilo ugaša v bolj »priznane« tone, kot bi to sporočilo hotelo veljati predvsem intimnemu prijatelju. To se razvoda se predvsem na razstavljenih matricah in na grafikah manjšega formata. Poleg novega tonskega razmerja sledimo tudi v kompoziciji sami bolj »poizvedovalno« iskanje in predlaganje sprotnega ravnanja: skratka, kompozicija se je tu nekoliko bolj razvedrila. Ob tem novem razpoloženju pa je ostalo nespremenjeno ono osnovno načelo Spacalove likovne govorice, ki je hkrati izraz njegove življenjske filozofije, se pravi oni imperativ, po katerem ima življenje svoj smisel, če mu iz dneva v dan pošče ravnotežje in ga iz dneva v dan ugaša. In prav v tem je Spacalovo sporočilo hkrati tako elementarno in obče veljavno.

Posebno so gledalce prevzele matrice s svojimi hrupavimi reliefnostjo in na njih odčitki, kjer je bilo mogoče, prav zaradi reliefnosti, zaslediti neko krčevito iskanje tretje dimenzije. Svoj čas smo bili priča spreminjanju prostorske ureditve v ploskovno: predmeti so začeli izgubljati svojo snovnost, tu pa doživljamo nasprotno, skoro da bi pri tej reliefnosti šlo za nekakšno dimenzijo življenjskosti.

In končno še ona »obrtiška« poštenost, po kateri mora biti matrica do pliche dodelana in grafični list do čistega dotikana!

Milko Rencr

Na Vrhu pokopali Leopolda Devetaka

Na Vrhu so ob številni udeležbi domačinov, položili k zadnjemu počitku 51-letnega Leopolda Devetaka. Pokopini je bil zaposlen v tržaški ladjedelnici ter je zapustil ženo in dva otroka. Ob sta aktivna člana prosvetnega društva, eden pa poje v zboru. Odbor prosvetnega društva Danica izraža prizadeži družini najgloblje sožalje.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

priraja danes, 20. nov., ob 21. uri in jutri, 21. novembra, ob 16. uri, v Katoliškem domu v Gorici revijo pevskih zborov

CECILIJANKA 1976

Nastopa 17 pevskih zborov iz raznih krajev Primorske

Razna obvestila

V okviru rekreacijske dejavnosti bo prosvetno društvo »Oton Zupančič« priredilo drevo ob 20. uri v klubskih prostorih Doma Andrej Budal tekmovalne v risolli.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 »Brutti, sporch e cattivi«. E. Scola, N. Manfredi. Prepovedan mladini pod 14. letom.
CORSO 17.00—22.00 »Il texano dagli occhi di ghiaccio«. C. Eastwood in S. Locke. Barvni film.
MODERNISSIMO 17.00—22.00 »Caccia al montone«. J. L. Trintignant in L. Massari. Barvni film.
CENTRALE 16.30—21.30 »Week end a Zuydcontes«. J. P. Belmondo, K. Spaak. Barvni film prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 »Eva neras«. L. Genser. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 16.30—22.00 »Bruciat da cocente passione«. Barvni film.
PRINCIPE 17.00—22.00 »Novecento«. I. dei

Nova Gorica in okolica

SOCA »Salaš v malem ritu«, jugoslovanski barvni film ob 16.00 »Komisar brez samokosa«, italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA »Yakuzas«, ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE »Pirati v metraju«, ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj—danes

Iz goriskega natičnega urada

RODILI SO SE: Alessandra Lorenzon, Tanja Tonzar, Cinzia Feri-gutti, Elisa Marassi, Roberto Dudine.

UMRLA STA: 78-letni upokojenec Silvestro Pastrovic, 65-letni upokojenec Guido Bulfoni.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Alla Salute, Ulica Cosulich, tel. 72-480.

Pismo uredništvu

Še o seji gorske skupnosti

Spoštovano uredništvo!
Današnje poročanje o zasedanju in predvsem (ne)delovanju Goriske skupnosti se zdi nekoliko nepopolno in zato Vas prosim, da bi objavili stališče ter zahteve Sloven-ske skupnosti.

Kraška gorska skupnost se je sestala prvič po upravnih volitvah lanskega leta dne 21. novembra in čeprav je bil odbor nepopoln, saj sta dr. Godnič in Markovici gubila pravico sedeti v njem, ni predsednik smatral za potrebno, da se kot prvo točko dnevnega reda postavi odstop odbora, ki ni bil več izraz tedanje skupščine. Zaela se je razprava o osnutku statuta in sklenjeno je bilo, da se zato imenuje svetovalska (in ne paritetna) komisija, kjer bodo predstavniki vseh strank ustavnega loka razpravljali o možnem skupnem predlogu. Slovenska skupnost je že 26. novembra 1975 dostavila komisiji na njeni prvi seji uradne popravke v slovenski ter postavila preudicijsko zahtevo, da sta obe besedili statuta (slovensko in italijansko) uradni. O zadnjem vprašanju je predsednik izrazil svoje pomisleke, češ da je uradno besedilo le eno t.j. italijansko, slovensko je le prevod! (Gro). Na ostale predloge, ki jih Primorski dnevnik omenja, pa ni bilo uradnega odgovora. Komisija se je sestala še enkrat, nato pa je ni nihče več sklical! (Kdo bi je moral?)

Na ponedeljkovi skupščini smo končno zvedeli, da ni bil sprejet nobeden naših bistvenih predlogov in smo ponovno silili, kot poroča tudi PD, da je nedemokratično in nesprejemljivo sprejeti zahtevo, da mora ta predsednik in podpredsednik obvladati slovensčino (ne da morata biti Slovenci!).

To zahtevo smo postavili in na njej vztrajamo, da se v statutu tudi kodificira, kar je naša pravica, saj Skupnost zajema skoro samo slovenske občine od Doline do

Sovodenj. Sedaj čakamo na uradna stališča ostalih strank, da si vsa-kdo vzame svojo odgovornost javno. Rad bi ob koncu poudaril, kar se odgovornosti za nedelovanje ite, da predstavljata KPI in PSI dvostranjsko večino v skupščini in da je za odobritev statuta po zakonu dovolj absolutna večina glasov. Čemu to? Prvič Primorski dnevnik uradno ne brani neopravičeno nedelovanje Goriske skupnosti? Se mar zavedamo, da je to edino javno-pravno telo, v katerem imamo Slovenci večino, če le hočemo? Problemi, o katerih bi se morali izreči in o njih odločiti, so za našega človeka prevelike važnosti, da bi lahko še čakali na rešitev? Vsakemu torej svoje odgo-vornosti.

ANTEK TERCON
načelnik svetovalske skupine
SSK v Kraski gorski skupnosti
19. novembra 1976

Op.ur. Gornje pismo objavljam kot dopolnilo k našemu včerajšemu nam poročilu o »stanku Krasko gorske skupnosti. Oigovar nam: jlede raznih navedb ne pritiče nam, pač pa drugim strankarskim komponentam, ki so kot večina ali manjšina zastopane v sedanjem odboru Goriske skupnosti. Nas zunanji redni so, delavci je v svojem poročilu za-beležil, kar je stisla (vključno s paritetno komisijo) in dodal nekaj svojih utisov glede statuta oziroma predlogov zani. Zato ni razumljivo, kako je mogel avtor pisma po tem sklepati, da »Primorski dnevnik u-radno neke brani neopravičeno ne-delovanje Goriske skupnosti«. Do-mnevamo, da bi avtor gornjega pis-ma napisal drugačno poročilo, saj bi ga vendar napisal kot načelnik ene od svetovalskih skupin v Gor-ski skupnosti.

Sveda pa soglašamo s trditvijo, da so problemi, o katerih se mora izreči Goriska skupnost, za našo na-ravno skupnost tako važni, da ni-kažno ni dopustno, da bi se sedanja nedelavnost nadaljevala.

Dnevi kulture jug. narodov v Sovjetski zvezi

Nekaj pred zadnjim obiskom generalnega sekretarja KP SZ Leonida Brežnjeva v Jugoslaviji, je bilo v raznih jugoslovanskih mestih na gostovanju več sovjetskih ansamblov ali umetnikov v okviru tako imenovanih »dnevov sovjetske kulture«. V povračilo za to gostovanje bo od 22. do 28. t.m. v kakih 30 mestih Sovjetske zveze veliko prireditelj v okviru tako imenovanih »dnevov kulture jugoslovanskih narodov«. Gre za zares veliko akcijo, kajti v okviru teh dni kulture jugoslovanskih narodov bo sodelovalo okoli 500 jugoslovanskih kulturnih delavcev in umetnikov, ki bodo izvedli bogat in zelo raznovrsten program v vseh republikah Sovjetske zveze.

Osnovni namen celotnega programa je, kot je poudaril na informativni konferenci voditelj jugoslovanske delegacije in namestnik predsednika zveznega komiteja za znanost in kulturo dr. Zvonko Knežević, da naj se poglobi in utrdi kontinuiteta dolgoletnega plodnega sodelovanja med obema deželama in da naj se sovjetskemu občinstvu prikaže bogato kulturno življenje jugoslovanskih narodov.

Dnevi kulture jugoslovanskih narodov se bodo pravzaprav začeli že 21. t.m. in sicer s svečano otvoritvijo v veliki kongresni dvorani v Kremlju, ko bodo izvedli glasbeno odskočni program, v katerem bo nastopila Slovenska filharmonija pod vodstvom Antona Namuta in Uroša Lajčiča ter kulturno umetniško društvo Ivo Lola Ribar iz Beograda, ki ga bo vodil Ivo Draženčić.

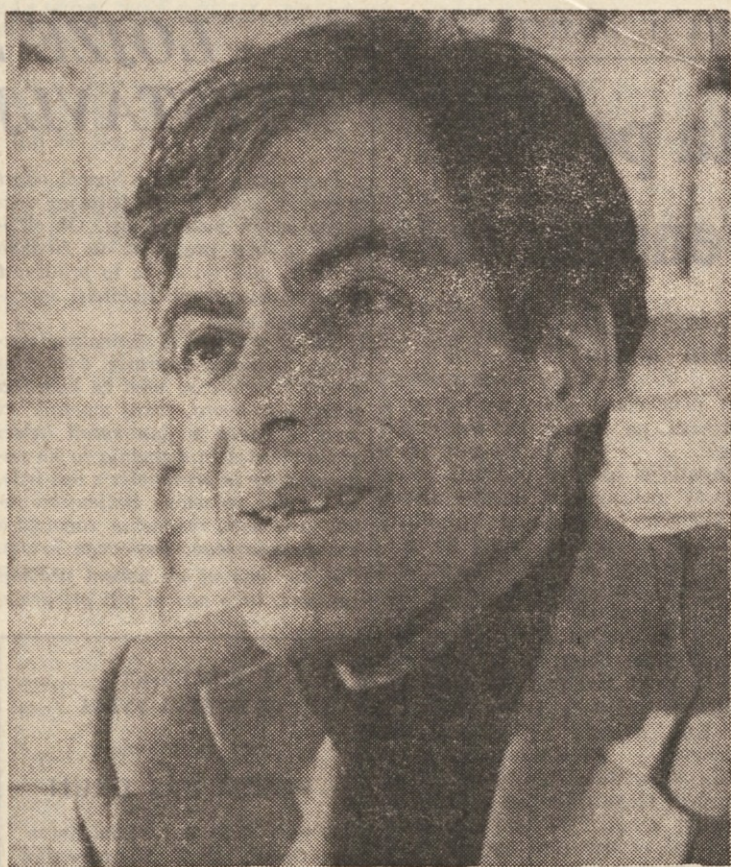
V naslednjih dneh bodo v Moskvi, Leningradu, Kijevu, Taškentu in v drugih sovjetskih mestih gostovali številni jugoslovanski ansambli, od katerih se bodo nekateri zadržali na nekakšnih turnejah po širni Sovjetski zvezi vse do srede decembra.

Makedonski narodni teatar iz Skopja bo nastopil z dvema svojima predstavama in sicer z »Umorem« Riste Krleže ter s »Pohujšanjem v dolini Šentflovjanske« Ivana Cankarja. Sedva do Cankar preveden v makedonsko. V več krajih pa bo nastopil plesni in pevski ansambl iz Pristine »Sota«, ki bo izvajal makedonske in albanske narodne plesne in pesmi. Nato bo grupa tako imenovanih estradnih jugoslovanskih umetnikov nastopila z revijo jugoslovanske zabavne glasbe. Program bodo pripravili režiser Vlado Stefančič, koreografka Lela Gluhak - Buneta ter umetniški vodja dr. Dražen Bojić. Sodeloval bo znani pevski ansambl »Pepele in krni«.

Jugoslovansko klasično glasbo bodo zastopali pevci Ruža Pospis - Baldani, Radmila Baković, Milica Stojanović, Milica Buljubašić, Dušan Popović in Ferdinand Radovan, nadalje Valter Dešpalj, Pavica Gvozdić, Ivan Kalina, Jovan Kolundžić in Dubravka Tomić kot instrumentalni umetniki, kot dirigenti pa bodo nastopili Nikša Barez, Oskar Danon in Samo Hubad.

Najprej v Kijevu, nato pa v Leningradu bodo odprli tudi razstavo knjig jugoslovanskih narodov in narodnosti, deset jugoslovanskih knjižnikov pa bo gostovalo v raznih sovjetskih mestih, prvenstveno v okviru nekakšnih ogledov, ki bodo v Moskvi, Leningradu in Kijevu.

Končno spadajo v okvir tega obsežnega programa tudi predavanja. Prof. dr. Milan Prelog bo govoril o temi »Kultura v socialistični Jugoslaviji«, prof. Ljubiša Stankov - Zemba pa o temi »Jugoslovanska socialistična revolucija in narodna kultura«. Predavanja bodo najprej v Moskvi, nato pa v Leningradu, Taškentu in celo v Alma Ati.

Francoski pisatelj Michel Henry, ki je 15. t.m. dobil za svojo novelo »L'amour les yeux fermes« (Ljubezen z zaprtimi očmi) literarno nagrado Renaudot, ki je po svoji veljavi druga takoj za slavno Goncourtovo nagrado

USPELA POBUDA PODJETNE ŽENSKÉ IN MATERE BRUSELJSKI OTROŠKI MUZEJ HKRATI ZABAVIŠČE IN ŠOLA

Za razliko od drugih muzejev, kjer more občinstvo eksponate le gledati, so v tem muzeju vsi eksponati na voljo mladim gostom, ki se sproti učijo

BRUSELJ, 19. — Konec oktobra so v Bruslju odprli svojevrsten muzej. V veliki stari hiši so uredili nekakšno razstavo najrazličnejših predmetov, ki lahko zanimajo otroke. Tej razstavi so dali naslov »Muzej«, vendar ne gre za muzej v našem prvotnem smislu besede, pač pa gre za razstavo najrazličnejših predmetov, ki bi mogli služiti otroku od 4 let navzgor za zabavo in učenje. Kathleen Lippens, ki za sedaj vodi to svojevrstno ustanovo, je rekla, da je simbol njihove organizacije roka, ki naj daje smisel vsej dejavnosti, ki naj podrtava vse, kar človek z roko lahko ustvari ali tudi samo občuti. Otroci lahko dojemajo vse pred seboj tudi samo z očmi na primer v muzeju, kjer je vsak predmet »nedotakljiv«, v tem resnično svojevrstnem muzeju pa ga lahko občutijo tudi z roko in sicer s tem, da ga prime v roko, da se z njim igra, hkrati se iz teh predmetov uči...

Omenjena Kathleen Lippens je stara 33 let in mati štirih otrok. Ideja, da bi s tujjo pomočjo ustanovila tak svojevrsten otroški muzej, ali bolje muzej za otroke, ji je šinila v glavo, ko si je ogledala bostonski »Children's museum«. Ta muzej se ji je tako prikupil, da je ostala v Bostonu dve leti in posvetila tamkajšnjemu muzeju dve leti napornega dela in pri tem proučevala otroško psihologijo. Sedva se je s tem nazvala novih prijemov pri vzgoji otrok, glede česar verjetno harwardska univerza prednjači in slovostvo.

V okviru tedna jugoslovanskega filma bodo v raznih mestih Sovjetske zveze prikazali osem jugoslovanskih igranih filmov, med katerimi bodo tudi »Kmečki upor«, »Vrhovi Zelengore« ter »Vlak v snegu«. Nadalje bodo v tem okviru predvajali sovjetskemu občinstvu še 16 risanih in 23 dokumentarnih filmov. V dneh kulture jugoslovanskih narodov pa bodo na sovjetski televiziji prikazali 15 jugoslovanskih televizijskih programov. V ta okvir bo spadala tudi fotografska razstava, ki bo obsegala več tematiskih okvirov in ki jo bodo organizirali v Moskvi, Leningradu in Kijevu.

Končno spadajo v okvir tega obsežnega programa tudi predavanja. Prof. dr. Milan Prelog bo govoril o temi »Kultura v socialistični Jugoslaviji«, prof. Ljubiša Stankov - Zemba pa o temi »Jugoslovanska socialistična revolucija in narodna kultura«. Predavanja bodo najprej v Moskvi, nato pa v Leningradu, Taškentu in celo v Alma Ati.

Morda bi se s koncepti iniciativne Kathleen Lippens kak pedagog ne strinjal, kajti pedagogija tudi ve, da moramo znanje ali bolje osvajanje znanja sistematično usmerjati in prav temu služijo šola. Toda ne glede na to, je novi bruseljski muzej razdeljen na več oddelkov, in vsak oddelok

ali vsaka »razstava« prikazuje drugo področje življenja, drugo področje znanja. To pa omogoča otrokom, da se po različnih nagljenjih opredeljujejo za to ali ono področje in se torej poglobljajo v tista področja, ki so jim bolj pri srcu.

Prva sekcija je del življenja in mestu. Tu je razstavljen del starega tramvaja, ki ga je muzej poklonila občinska uprava. Tu je tudi star avtomobil, nadalje kolo vrste »tandem«. Otroci, ki se opredelijo za ta oddelok, lahko upravljajo stari tramvaj ali stari avtomobil, seveda na mestu, to da zelo moderni diagrami mu kažejo, kako motor tramvaja in avtomobila deluje, kako deluje sistem volana pri avtomobilu, kako delujejo zavore itd. Skratka, deček, ki se ustavi pri teh eksponatih, bo pozneje verjetno veliko laže opravil šoferski izpit.

Neki drug oddelok prikazuje Bruselj. Gre za veliansko fotografijo iz ptičje perspektive. Toda fotografija ni preprosto fotografski posnetek, pač pa je vsa preprežena z žicami in žarnicami, tako da se ob pritisku na ta ali oni gumb osvetli ta ali oni del mesta. Pravzaprav si lahko otroci z igranjem ogleda veliko prestonico z najrazličnejših vidikov, kajti fotografija mu nazorno prikazuje številčnost prebivalstva po raznih četrtih, porabo električne energije v mestu, pa tudi količino padavni in podobne zanimivosti.

V nekem drugem oddelku tega za otroke prav gotovo zanimivega in poučnega muzeja pa se otroci sreča z gozdom, toda ne le z drevmi, z rastlinstvom, pač pa z vsem, kar vsebuje gozd, torej dreve, živali, drobno rastlinstvo itd. Neki drug oddelok prikazuje razne znanstvene »zanimivosti«, otroci se med igranjem spozna z elektriko, z magnetizmom in raznimi drugimi »tajinstvenimi pojavi«, s katerimi se sicer srečuje v vsakdanjem življenju - si jih ne zna razložiti. Zanimiv je tudi oddelok z ogledali. Oddelok je poln različnih ogledal, ki n zanimiv način omogočajo otroku, da spozna samega sebe. Ker se podobno v ogledalih spreminjajo, se v tem oddelku obiskovalci še najbolj razvedrjo, najbolj nasmejijo.

Omenili smo že oddelok, ki prikazuje gozd. Poleg dreve, kot smo že rekli, je tu prikazano tudi ostalo življenje gozda, seveda pa so tu živali le nagačene, vendar je dreve prav do dreve in mali obiskovalci se lahko igranje med drevmi in sproti učijo prilorodstva, ker je ob slehernem drevesu ali grmu, ob sleherni živali napis s točnimi podatki in imeni.

Morda se bo človeku s stariim konceptom otrokove psihologije zdel naslednji oddelok čuden ali celo nepotreben. Gre za veliko sobo, ki je polna starih števcev, klobovk, obk, pregrinj in podobne šare. Tu pa sta tudi manjši oder ter oder za lutke. Obiskovalci muzeja, toda otroci, lahko ob pomoči stremežnega oseba, u priprajojo tu svoje odrske prireditve, prave »ravnate predstave, ki so seveda improvizirane, in zato za psihologa in pedagoga zelo poučne.

V nekem drugem prostoru muzeja otroci proučujejo optične efekte in fotografijo. Ob tej dvorani je dvorana, v kateri je otrokom Popravek: Tov. E. P. iz Ljubljane nas je opozoril, da smo v sestavku o smrti Olge Miklavčič, objavljenem 17. t.m., napačno zapisali Miklavčič namesto Miklavčič. Želimo pojasniti, da pomote ni zakrivil avtor sestavka St. Skočir, marveč je do njega prišlo po uredniško-tiskarski pomoti. Priždetim se opravičujemo. — Uredništvo.

OB IZIDU STATISTIČNEGA LETOPISA 1976

Najdebelejša knjiga številko bo res marsikomu dobrodošla

Številčni podatki za leto 1975 - Tretjina knjige odpade na gospodarski del

Zavod SR Slovenije za statistiko, ta več kot 30 let stara slovenska upravna ustanova, ki se ukvarja s številkami, svojega dela javnosti ne skriva. Opravlja živahno publicistično dejavnost in je po številu publikacij kar cela založba. Poleg dnevnih informacij s posameznih področij, poleg zbirke mesečnih publikacij, ki kompleksno spremljajo družbeni razvoj v določenem mesecu in poleg cele vrste letnih pregledov posameznih področij, izda statistični zavod vsako leto tudi zanesljivo najdebelejšo slovensko knjigo številko, Statistični letopis. Gre za najvidnejšo publikacijo zavoda, ne le zato, ker je po količini najboljše, pač pa ker s kompleksnostjo prikaza večine področij presega informacisko dejavnost izdajatelja. Prikazuje namreč tudi najbistvenejše podatke drugih členov slovenskega informacijskega sistema, institutov, sekretariatov, skupnosti in zavodov. Statistični letopis je torej osrednji statistični dokument, v katerem dobi uporabnik vse os-

novne informacije, pride pa tudi do virov podrobnejših in časovno razsežnejših informacij.

Letošnji letopis objavlja številčne podatke za zadnje leto 1975 (delno 1974) za številna področja. Uvodni poglavji o zemlji, SRS in podnebju ter družbenopolitični ureditvi nudijo temelje za pravilno vrednotenje opazovanih področij. Tu najdemo tudi uporabne sheme o politični ureditvi republike in občine in o republiški upravi. Poglavje o prebivalstvu prinaša pregled podatkov iz popisa prebivalstva v letu 1971 tudi mnogo novejših demografskih informacij, ki so rezultat stalnih statističnih raziskav. Celotno poglavje je posvečeno aktivnemu prebivalstvu, t.j. zaposlenim in zaposlenosti.

Gospodarski del letopisa zavzema več kot tretjino letopisa. Preglednost omogoča zelo posrečeno prikazani Splošni gospodarski pregled. Strokovnjaki bodo tu našli podatke o družbenem produktu in narodnem dohodku, o investicijah, o splošni in skupni porabi in o dejavnostih kot so kmetijstvo, gozdarstvo, industrija in rudarstvo, gradbeništvo, promet in zveze, trgovina, odkup, gostinstvo, turizem, obrt. Uporabnik bi težko oporekal izčrpnosti teh poglavij o gospodarstvu, saj so podatki zelo razvejani in presenetljivo podrobni. Letošnja novost je bilančni prikaz kroženja sredstev v SR Sloveniji, ki temelji na materialni konceptiji proizvodnje in je osnova marksistične teorije družbene reprodukcije. Poglavje nosi naslov Družbeni računi. Zaključeno celoto predstavljajo poglavja, ki prinašajo podatke o cenah in življenjskem standardu: sredstva prebivalstva, osebni dohodki, potrošnja prebivalstva.

Področje družbenega standarda je prikazano skrbno. Dovolj kompleksni so podatki o vzgoji in izobraževanju (šolstvo), kulturi, umetnosti in znanosti, ter o telesni kulturi, športu in rekreaciji. Obseg poglavij, ki obravnavajo zdravstvo in socialno varstvo mladine in odraslih pa je skromen. Res, ustanove s tega področja publicirajo knjige statističnih podatkov, ki imajo svoj krog uporabnikov, ki pa je najbrž kar preveč zaključen. Umeten pomislek pa je, če je res smotno, da se uporabnik samoupravljalca mora pozanimati o tako pomembni dejavnosti v manj dostopnih edicijah.

Poglavje o delu slovenskih dišič in zelo razvejani podatki o kriminaliteti zaključujejo letošnji letopis. Tu so pa še trije pregledi po posameznih področjih, ki omogočajo zanimivo primerjavo: pregled po slovenskih občinah, pregled po največjih slovenskih mestih in pregled po drugih republikah SFRJ.

Uporabnost statističnega letopisa pa s prikazom števil še ni izčrpana. Na uvodne strani posameznih poglavij so uredniki uvrstili tudi niz definicij statističnih pojmov in znakov ter osnovna metodološka izhodišča, ki varujejo uporabnike pred najpogostejšimi spodrsilji pri interpretaciji številčnih podatkov. Z njimi pa prinaša letopis uporabnikom tudi osnovne statistične kulture, ki je deležni pri šolanju le malo številno izbranih strokovnjakov.

Stvarno kazalo nudi varno pot do podatka tudi tistemu iskalcu, ki s statističnimi tabelami, metodologijami in nomenklaturami ni domač, podatke pa potrebuje.

V veliko pomoč uporabnika je kakih 100 grafičnih prikazov statističnih podatkov. Oblikovalec akad. slikar A. Roje je z njimi prijetno razgibal nehoti enolično, čeprav vselej jasno oblikovane verzige tabel, polnih števil. Pri tem pa je z izbiro umirjenih in skladnih barvnih tonov ohranil zadržanost, ki jo strokovna publikacija zahteva.

J. F.

Iz umetnostnih galerij

R. De Simone v krožku »Il Carso«

Kulturni krožek »Il Carso« postaja zadnje čas pomembno razstavišče, posebno za figurativce. Tam se je letos zvrstilo že več razstav. Ždi se pa, da je sedanja, na kateri razstavlja palermška slikarka Rosetta De Simone, ena najbolj uspešnih razstav. Njena dela so napolnila vse prostore krožka.

Rosetta De Simone je svojevrstna pokrajinarja, ki je že razstavljal v New Yorku, Parizu in drugod, kot beremo v začetnem in krepko ilustriranem katalogu. Opatno pa je, da v razstavljenih delih ne poudarja pravsem dojemljivi videz prirodnih lepot, pokrajin, morja in cvetja. So to namreč njihove likovne prepiševane in to do takih meja, da postane njihovo doživljanje slikarsko izraženo bolj z močno dramatičnostjo barv kot z obliko, tako da iz njih zveni bolj epika kot lirika. Zato moremo, razumljivo, po predhodnih študijah nastati le v delavnici, v ateljeju.

Če so ti razgledi za nas morda že skoraj fantastično nadzemski, vsebujejo hkrati za slikarke vse, kar je ona doživela. Vendar pa nam prav to da slutiti, da je v njej veliko neveselca, morda celo bolestelega. V njenih čudnih gozdovih se drevesa sicer mogočno pno v višino, vendar se tam visoko gori njihove krošnje razblijajo v ozračje, izpod grmovja tu in tam žari rdečkasto sevanje podzemeljske vulkanske lave, trava je že nevarno suliščasto priostrena, izza sivih oblakov seva žveplenorumenena bliskavica, nad morji pa lebdi vznemirljivo mrak. Skratka, vsiljuje se nam sodobna beseda: ekologija, ki pa daje njemu svetu nekakšno nadzemsko romantičnost.

Kot presajena slikarka obožuje cvetje, slika pa jih v presenetljivih barvah in oblikah v resnično preciozno lepoto.

Milko Bambič

Pogovori o davkih

PREMIČNA LESTVICA KOT KAMEN SPOTIKE

V ospredju gospodarskih vprašanj je še vedno sedanja in bodoča davčna politika, ki ni namerava izlobovati vlada v okviru zamotanih parlamentarnih razprav.

V fazi popravkov so nekateri že sprejeti vladni ukrepi, med temi dekret o podražiti, bencina od 400 na 500 lir. Kaže, da bo prodrl predlog, ki ga je v parlamentu postavila komunistična poslanska skupina: vsem odvisnim delavcem in upokojenecem z izpod 6 milijonov lir letnega dohodka naj bi z novembrom priznali davčni popust 24.000 lir na leto. Od tega meseca dalje naj bi torej delavci in upokojenici dobili vsak mesec za 2.000 lir obilnejše prejemke.

Tudi krščanska demokracija išče simpatije in je njena stranka zaradi tega predlagala enako olajšavo za avtonomne delavce (trgovce, obrtnike, profesionalce), kolikor ne presegajo 4,5 milijona letnih dohodkov. V praksi bi pomenilo za odvisne delavce in upokojenke zvišanje letnega leobdavlčevega zneska dohodka od 1.380.000 na 1.405.000 lir. Avtomobil bo torej odtehtal (glede popusta) 2/3 žene v breme, državni blagajni pa bo zmanjkalo, po sedanjih izračunih, skoraj 250 milijard lir, ki jih bodo morali pridobiti z drugimi načini obdavčitve, verjetno s posrednimi davčninami, ki bodo zopet obremenjevale predvsem revnejše sloje prebivalstva.

Med zvezo industrijcev in sindikalnimi organizacijami so v teku pogajanja, ki naj bi dovedla do pomenite dela (in s tem do pomenite proizvodnje). Ministrski predsednik Andreotti je pozval »socialne komponente«, naj pogajanja zaključijo v roku enega meseca. Če le-ta ne bodo dali zadovoljivih uspehov, bodo pocieni

te dela skušali doseči s fiskalizacijo socialnih bremen, se pravi z državnim prevzemom okoli 10 odst. stroškov socialnega zavarovanja. V tem primeru bi morali seveda poostri posredno obdavčevanje na področju IVA, da bi na ta način zbrali nad 2.000 milijard lir, ki jih sedaj omenjena olajševalna operacija zahtevala.

Pogajanja nimajo, kot trenutno kaže, velikih perspektiv, zlasti zaradi trdne obrambe nedotakljivosti premične lestvice s strani sindikatov. Premična lestvica je po sodbi zastopnikov delovnega sveta zadnja obramba proti inflaciji, po mnenju podjetnikov pa glavni vir same inflacije.

Sindikalne organizacije so pripravljene sprejeti načelo o poenotenju točke draginske doklade za vse koristnike. Nekateri sektorji uslužbenecov so si namreč pridobili v okviru takozvanih »korporativističnih« (cehovskih) stremeljenj znatne prednosti na področju draginskih dokladov; tako velja vsaka točka podražitve na katero se naslanja premična lestvica, za nekatere kategorije n. pr. v kemični industriji, v bančinstvu, v zavarovalništvu, dvakrat do trikrat več kot pri ostalih delojemalcih.

Morda bo prišlo tudi do rahle spremembe v sestavi takozvane »košare« premične lestvice z izločitvijo nekaterih nereprezentativnih postavk, ki služijo statistično za izračun podražitve osnovnih potreb štiricelarske družine (roditelja in dva otroka).

Med takimi postavkami, ki so bile vnešene v »košaro« pred četrto stoletje, je tudi cena dnevnega časopisa. Vsaka podražitev dnevnika se na ta način nujno odraža v povišanju draginskega

točkovanja. Če se bo cena dnevnika povišala, kot zalozniki računajo, s sedanjih 150 na 200 lir, se bo draginska doklada zvišala za skoraj 1 točko. S 1. februarjem bo vsak odvisni delavec brez razlike prejemal za vsako draginsko točko skoraj 2.400 lir. Če bo kupil vsak dan svojo podraženi dnevnik, bo moral potrošiti mesečno le 1.500 lir več kot doslej. Po približnih izračunih bi v enem letu zaradi učinkov podražitve dnevnega časopisa vsi dohodninarji odvisnega dela prejeli v celoti okoli 400 milijard lir proti skupni višji potrošnji komaj 140 milijard lir.

Stvar je še toliko bolj nenormalna, ker pri 17 milijonih italijanskih družin gre v promet skupno pičlih 5 milijonov dnevnikov. Od tod si razlagamo tudi obnavljanje medministrskega odbora za cene (CIPE), da bi dobil povišanje cen dnevnega časopisa, kljub znani finančni krizi zalozništva.

K zadevi, ki smo jo obravnavali, se bomo prihodnjič povrnili, dasiravno ne spada na strogo davčno področje, je pa le z njim posredno ali neposredno tesno povezana.

St. Oblak

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Sprjazniti se bo treba s položajem, v kakršnem ste se znašli. Počasi, a zanesljivo, se vrčate k staremu načinu življenja. BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ogorčenje, ki ste ga pokazali na delovnem mestu, je le deloma opravičljivo. Potrebni ste miru in počitku. DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) V poslih pokažite nekaj več dobre volje, ker boste v nasprotnem primeru nastradali. Prijeto srečanje. RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Z grobostjo ne boste rešili odprtih vprašanj, pač pa samo poslabšali položaj. Prijeto konec tedna. LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Spori na delovnem mestu postajajo vedno

Radio Vizija

SOBOTA, 20. NOVEMBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.30 Družinski pogovori
- 13.30 DNEVNIK
- 14.45 Program za mladino: Pogumni kapitani
- 18.50 Posebna oddaja iz parlamenta
- 19.20 Družinski sprehod — serijski film
- 19.45 Almanah in Vremenska slika
- 20.45 TRETJA MREŽA — glasbeno - govorni spored

Skupina Foà, Pambieri, Di Nardo, Colli in Morandi bo danes izpeljala četrto nadaljevanje svojega »svobodnega programa« z osnovno temo »Dogodek, kako, kdaj, kje in zakaj«. Seveda bo program izpopolnjen še s pevskim in baletnim delom, ter z detektivko

POSEBNA ODDAJA in DNEVNIK

Drugi kanal

- 12.30 Zgodbe v izloži: PISAR BARTLEBY
- Delo je napisal Herman Melville, na televizijski trak pa ga je posnela britanska vzgojna družba
- 13.00 DNEVNIK OB 13. URI
- 13.30 Srečanje s časniki
- 14.00 Odprta šola — tednik o vzgojnih problemih
- 14.30 Dnevi Evrope
- 17.00 GUARDIA AL RENO
- Delo Lilliane Hellman je v italijansko prevedel Masolino D'Amico, za TV pa so ga priredili Piero Schivazappa, Luigi De Santis in Lorenzo Ostuni.
- Tik pred vstopom ZDA v drugo svetovno vojno, stara gospa Fanny Farely je nestrpno pričakuje vrnitev svoje hčrke Sare, ki živi že dolgo let v Evropi. Sara se je proti volji matere poročila z nemškim inženirjem Kurtom Müllerjem, s katerim je imela tri otroke. Müllerja pa so nacisti izgnali iz dežele, ker je bil antinacist. To pa izkoristi baron Teck de Brancovis, ki se je moral izseliti iz Romunije in je našel zatočišče v razkošni vili gospe Farely. Ko baron zve, da se Kurt Müller namerava vrniti v Evropo, da bi nadaljeval boj proti nacizmu, začne izsiljevati gospo Farely, ker potrebuje veliko denarja. Kolikor bi mu gospa ne hotela dati denarja, ji grozi, da bo zeta izdal, kar si bo s tem pridobil pravico do nagrade za njegovo aretacijo...

- 18.40 Nocoj nastopi Yvonne Fair
- 19.15 Sportna sobota
- 19.45 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
- 20.45 ZNAK POVELISTE — prvo nadaljevanje detektivke
- Delo sta napisala Flaminio Bollini in Giuseppe D'Agata.
- Edward Forster je profesor na univerzi v Londonu. Ukvarja se tudi z Lordom Byronom, angleškim pesnikom, ki je živel v prvi polovici 19. stoletja. Po objavi njegovega članka o Byronovem bivanju v Rimu, dobi profesor dve vabilu, da naj bi prišel v Rim, kjer naj bi imel konferenco o isti temi. Vabilo mu pošilja neznan italijanski znanstvenik in slikar Marco Tagliariferi, ki mu hkrati obljublja nova odkritja iz dnevnika angleškega pesnika. Prof. Forster pride v Rim, na naslovu v Ul. Margutta pa najde le lepo dekle, gospodično Lucio, ki služi slikarju Tagliariferiju za model.
- Glavne vloge v delu igrajo Ugo Pagliai, Carla Gravina, Rossella Falk, Carlo Hintermann, Massimo Girotti in drugi znani italijanski umetniki

- 21.55 Realizem nekega akasa: AU HASARD BALTHAZAR
- Film je režiral Bresson v letih 1965-66, leta 1966 so film prikazali tudi v Benetkah, kjer je Bresson dobil nagrado »kataloškega filmskega urada« in tudi vrsto drugih ustanov istega značaja.
- Balthazar je osliček, ki ga v času poletnih počitnic kupijo starši, da bi se z njim igrali njihovi otroci. Oslička imajo vsi radi, ko pa se počitnice končajo, ostane žival sama. Naslednjega leta pa ga otroci spet najdejo v istem letovišču, toda med letom je iz oslička postal velik osel, zato ga otroci ne marajo in ga prodajo
- Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 12.05 TV šola: Moderni izraz v umetnosti
- 13.25 Nogometna tekma: BEOGRAD — VOJVODINA
- 16.00 Košarka: Partizan — Jugoplastika
- 18.30 T. Hughes: SOLANJE TOMA BROWNA, zaključno nadaljevanje
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar
- 20.00 Zbavano - glasbena oddaja
- JOHNY MATHIS
- 20.50 Moda za vas
- 21.00 Poletne žetve, zimske sanje
- 22.25 DNEVNIK

Koper — barvno

- 13.25 Nogometna tekma: BEOGRAD — VOJVODINA
- 19.30 Otroški košček — risanke
- 20.15 DNEVNIK
- 20.35 Maščevalci — serijski film
- 21.25 JUGOSLAVIJA V DRUGI SVETOVNI VOJNI — I. nadaljevanje
- 22.15 ŽIVLJENJE PLESALKE OTTERO
- Film je režiral Richard Pottier in igra v njem glavno vlogo Maria Felix, ob njej nastopata še Jacques Berthier in Maria Sabouret

Zagreb

- 15.40 TV koledar
- 17.50 SALAS V MALEM RITU — nadaljevanje
- 18.45 Humoristična oddaja »TOVARIS«
- 20.00 VZHODNO OD RAJA — celovečerni film
- 22.15 Festival revolucionarnih in drugih pesmi

TRST A

- 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.45, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Na 12.45 Dom in izročilo: Glasba in kramljanje, Glasbena oddaja, Jazz, Družina v sodobni družbi, Lahka glasba, Pratika, Glasba po željah; 13.00 - 15.30 Program za mladino: Kulturna beležnica, Z glasbo po svetu, V zrcaču časa; 15.45 - 19.00 Kultura in delo: Iz tedenskih sporedov, V diskoteki, Dramatiziran roman.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 16.00, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutrnja glasba; 8.45 Pisana glasba; 10.00 Z nami je; 10.15 Glasbeni portret; 10.40 Pesem dneva; 12.05 Glasba po željah; 14.10 Plošče; 14.35 Najnovejša plošča; 15.15 Orkester Le-grand; 16.50 Primorski perisop; 17.00 Glasba po željah; 18.00 Vročih sto kilovatov; 18.35 Zapojejo in zaigramo; 19.30 in 20.35 Glasbeni vikend; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00,

Dunajska ugibanja

Kako naprej?

Vprašanje zgovorno odseva dvome v navidezno ali celo iskreno olajšanje

DUNAJ, novembra — Stirinajst november je mimo, in kot je bilo večkrat rečeno in zapisano davno pred tem »vzdržljivim datumom«, je manjšinsko vprašanje danes, teden dni po nadvse spornem »jezikovnem štetju«, ravno tako nerešeno, kot je bilo minulo soboto. Kljub vsemu, kar je bilo uradno ali poluradno — zlasti po radiu, televiziji in tudi po dnevnikih — rečeno in zapisano kot pritrdilna ocena nedeljskega glasovanja, je neuradno in spet poluradno — med opazovalci, kot se temu reče, vstevši novinarje — z vseh strani slišati vprašanje: kako naprej? Vprašanje že samo po sebi dovolj zgovorno odseva dvome v navidezno ali celo iskreno olajšanje, da je končno zadeva mimo, še bolj pa seveda v smiselnost štetja, povezanega s pravicami manjšin, za odnose v državi in za sedstvo z Jugoslavijo.

V torek se je v Avstriji uradno začela široko zasnovana kampanja za boj proti raku, kampanja, ki naj postane po želji predsednika Kirschlagerja avstrijski plebiscit. Ali se je nedeljsko štetje — o katerem je bilo od vsega začetka več kot dosti dvomov — izrodilo v plebiscit nemstva zoper drugojezične skupnosti v Avstriji?

O tem se na Dunaju mnenja razhajajo. Kdor je bil samo malo časa na Gradiščanskem (še bolj pa to velja za Koroško), je lahko opazil, da so si mnogi predstavniki večinske jezikovne skupine zelo prizadevali ustvariti takšno plebiscitno ozračje. Zato je rezultat udeležbe — 27,6 odstotka — za gradiščanske Hrvate odlično spricevalo visoke zavesti, ki ni ostalo brez učinkov. Tega ni bilo na taji, niti vodja asimilantov Fritz Robak ne, saj se zdaj zavzema za gradiščansko verzijo koroškega »pragmatizma«, slišati pa je tudi, da mu njegovo početje tudi v vrhu njegove lastne stranke ne bo v prid. Iz teh krogov je slišati te dni malo lažske ocene robake »robakovščine« (slede, še posebej pred štetjem samim). Utegne se zgoditi, da hrvaški narodnostni svet — če in kadar bo seveda sestavljen — Robaka ne bo štel med svoje člane.

Druga zadeva je Koroška, kjer se po tukajšnjih mnenjih vidi vsi potrjevalci (»Die Presse«, Slovenci, da je boj kot uspeh, Heimatdienst pa, da so rezultati takšni da jih bo lahko izkoristili, kakršnikoli že bo).

Heimatdienstovska strategija je nedvomno precej zvitja, saj kani kovati dobiček tudi iz uspeha bojkota. Nedvomno je tudi da je, KHD v dobri meri uspešno ustvariti »plebiscitno ozračje«, ki bo ne glede na »veljavnost« ali »neveljavnost« (kakor oboje pojmujejo na Dunaju) volilnih rezultatov jezikovnega štetja še dolgo zastrupalo odnose med slovensko in nemško govorečimi Korošci.

Kljub temu na Dunaju opozarjajo, da 14 odstotkov abstinence na Koroškem pomeni veliko več kot kje drugje, da je bila udeležba (zaradi znanih razlogov, značilnih za koroško vzdušje) vsekakor v navodila slovenskih organizacij, da je bil govor o treh načinih bojkota (uničenje glasovnice, napačen padež in nenavzočnost) in da je treba torej počakati in pogledati, kaj je v kuvertah. Do takrat pa bo minil, če bo centralni statistični urad izpolnil kanclerjevo željo, naj bo do koroški rezultati pregledani do 20. decembra, dober mesec.

Ne glede na to pa opozarjajo zlasti v krogih tako imenovanih »kritičnih volivcev za Kreiskega«, ki so se ob zadnjih volitvah v zvezi parlament odločilno zavzeli za socialdemokratsko zmago, da se Kreisky preklestava številk, ki jih je kot čarovniški vajence priklical na dan, na Koroškem ne bo tako zlahka znebil.

V tem mnenju, ki ga izraža tednik »Profil« (v teh krogih zelo cenjen list) je nedvomno veliko resnice. Kancler Kreisky je zgrešil dvakrat: najprej, ko je sklenil pakt s Heimatdienstom (tako ocenjujejo trojni sporazum), potem pa, ko si je s tem dejanjem odvil dober del tistih šestih ali sedmih odstotkov »navzkrižnih volivcev«, ki odločajo v Avstriji o zmagi na zveznih volitvah. Tada odstotek bi naj bilo mogoče spet razdeliti na dva dela: na »nove liberalce«, ki so naklonjeni manjšini in vidijo v preštevavanju napako, in na »nemško zavedane«, ki bodo razočarani, ker se bo bojda pokazalo, da jih je Kreisky hotel s privolitvijo v preštevanje zgolj prelespiti.

»Teoretično je vse skupaj genialno,« piše v svoji analizi urednik »Profil«. »Narediš štetje in zadovoljiš Heimatdienst. Hkrati pa je znano, da bodo Slovenci štetje tako in tako bojkotirali in da je potemtakem rezultate po pravici mogoče imeti za brezpredmetne. Potem pa se sedejo — če tako reče, pametni ljudje — k tristrankovskemu pogovoru in — z izgovorom, da štetje ni prineslo jasne rezultata — začnejo delati manjšinsko politiko, kakršno so hoteli. In pri Kreiskem bi

bila to brez dvoma dostojna politika.« Vendar, tako ne sodi le ta pisec, to so le lepe zamisli, račun brez heimatdienstovskega krčmarja ki se na Koroškem ne dajo vnovčiti.

Kako naprej? se sprašuje tudi glasilo socialistične stranke, vendar skupaj s šefom stranke izzveneva odgovor v »Arbeiter Zeitung«, da ne bo treba mogočnega Aleksandra, da bi razsekla na videz nerazvzljivi voz. Toda razen praznega upanja ni v tej napovedi ničesar.

Dejstvo je sicer, da nobena od obeh velikih strank, ne ljudska ne socialistična, noče zdaj prevzeti odgovornosti za štetje in njegove posledice. Karikatura šefov treh strank, ki se grede z zardelimi obrazi brusit škarjice okrog razmrcvarjenega malčka (štetja), je kar dober odsev dunajskih razpoloženj, zlasti na Kärntner Strasse (pri ljudski stranki), še bolj pa pri socialistih za Burgtheatrom.

Medtem ko se šef ljudske stranke pritožuje zaradi »nezadostne obveščenosti prebivalstva«, ki naj bi bila razlog, da je bila udeležba pri jezikovnem štetju razen na Koroškem tudi drugje tako nizka, vidijo socialisti hrabrilno znamenje ravno v tem nezanimanju za 14. november čez, v nedeljo se je Avstrija v celoti ognila plebiscitu med nemstvom in nenemstvom. Še več, zdi se, da je bilo temu neplebiscitu zavestno pomagano s pomanjkljivimi navodili in s sorazmerno majhnim, ponekod izrazito deficitarnim številom volilnih mest, celo tam, kjer je nemška zavesta tradicionalno zasidrana, na primer v Salzburgu.

Teza o tem kako se je Avstrija izognila sočenju nemstva oziroma nemškega nacionalizma in nestrpnosti s tolerantnim odnosom do manjšin, kako naj bi bila nizka udeležba dokaz, da je nemški nacionalizem v Avstriji dokončno premagal, je sprito tega na malomajavih nogah. Vendar se morda v tem le kaže del strategije vladne stranke, usmerjene k vprašanju »kako naprej«, kljub spornemu sporazumu o štetju in odstotkih.

Torej zavestna diskvalifikacija rezultatov štetja kot podlage za uresničenje, bolje rečeno za napolnitev tistih »praznih petinidesetih paragrafov zakona o narodnostnih skupnostih, ki razveljavljajo pet jasnih odstavkov sedmega člena državne pogodbe«, kot je ugotovila analiza julijske zakonodaje na majskem simpoziju v Ljubljani?

To je tisto, kar ljudska stranka za zdaj še imenuje pomanjkljiva obveščena prebivalstva, ki je menda razlog za nizko udeležbo pri štetju v vseh avstrijskih deželah od petih odstotkov v Vorarlbergu do tridesetih odstotkov v avstrijskem povprečju.

Kako bo to ocenila, oprta zlasti na svojo koroško podružnico in njenega voditelja Bacherja, trdne opore Heimatdienst, v prihodnjih dneh, ko se bodo voditelji treh strank srečali med pogovorom o nadaljnjem postopku, pa je vprašanje, ki je še docela odprto.

V socialističnih krogih sicer trdijo, da se zdaj, ko je štetje z rezultati, kakršne je prineslo svoji soodgovornosti ne more izogniti »nobena politična sila« v Avstriji, ker ji takšno obnašanje ne bo prineslo lovorik niti na Koroškem, kar je razumeti kot jasen namig ljudski stranki k sodelovanju, zlasti če ga povežemo z neprikritimi izjavami vodstva SPO, da je hotela predvsem zakon o pospeševanju manjšin, pa ne predhodnega štetja, ki da je izključno otrok črne opozicije.

Drugače povedano: vprašanje, ali se bo strategija šefa vlade in njegove stranke, nakazana v citatu iz »Profil« (in ki jo izjave iz krogov zelo blizu vodstva SPO potrjujejo), tudi uresničila, budi hude dvome v uspeh.

Posebno na Koroškem. V teh krogih, kjer poudarjajo potrebo, da se centrala ljudske stranke priključi — tudi iz zunanje političnih razlogov — vsaj verbalno izraženi nameri vladne stranke, da preseže polomijo preštevavanja z ekstenzivno razlago zakona o narodnostnih skupnostih (na svobodnjake — FPÖ — očitno ne računajo kaj prida) kroži zdaj parola: »treba je narediti konec« (prekanjanju) in se lotiti pragmatičnega načina (kar velja, če je bilo razlaganje prav razumljeno, tudi za pogovore z manjšinami). V ta namen, tako trdijo, namerava vladna stranka mobilizirati vse sile, tudi tiste, ki idejno niso povezane s socialisti, pa imajo možnosti vplivanja na razreševanje manjšinskega vprašanja, npr. cerkev.

V takšnem postopku, če uspe, vidi tudi možnost za zadovoljitev osnovne zahteve Jugoslavije. Po Kreiskem, tako je namreč sam rekel našemu dopisniku, pomeni napolnitev zakona o narodnostnih skupnostih s »pragmatično vsebino« tudi izpolnitev določil sedmega člena.

Ker pa sedmi člen ne predvideva nikakršnega štetja, oziroma pogojevanja šteta s pravicami, bi pomenilo to, da zakon o narodnostnih skupnostih ne bi bil več tisto, kar je, namreč konstrukcija ki temelji na bistvenem določilu o 25 odstotkih.

Na tem odstotku pa se morajo — kljub zagotovilom, da nikakor ni tako bistven, kot trdijo manjšine in Jugoslavija — skrhati vsi načrti za »kako naprej«.

Jaka Stular

Z nedavnih demonstracij (foto Danilo Škofič)

Sedmi kongres Albanske partije dela

„Zaprta vrata invaziji...“

Strah zaradi ogroženosti ni samo izmišljen

Sedmi kongres Albanske partije dela, ki je bil v začetku novembra v Tirani, je bil — vsaj kar zadeva novice ali novosti — razmeroma zelo boren. Na kongresu ni bilo rečeno nič, česar ne bi že vedeli in pričakovali, sprememb ni bilo nobenih — ne v politiki ne v vodstvu albanske partije. Toda če bi si poskušali ustvariti podoben notranji razmer v Albaniji samo na podlagi kongresnega gradiva, bi bili vendar izpostavljeni hudi nevarnosti prevelikega poenostavljanja. Res je namreč, da je bil sam kongres nekam miren in strogo enoten — toda pred tem je albanska partija doživljala obdobje velikih nemirov in resne notranje neenotnosti.

Točna je ugotovitev, da na sedmem kongresu APD ni prišlo do nobenih kadrovskih sprememb; 68-letni Enver Hoxha, ki že 35 let vodi partijo, je bil znova izvoljen za njenega prvega sekretarja, v 12-članskem politbiuroju, med kandidati za člane politbiuroja, med sekretarji CK, v centralnem komiteju in med kandidati za člane CK ni nobenih političnih pomembnih sprememb, tudi nedavne, že po kongresu opravljene spremembe v vladi, nimajo posebne politične teže — skratka, vodstvo je stabilizirano in stabilno.

Ob tem pa je seveda treba vedeti, da sta bili med 6. in 7. kongresom APD veliki čistki, ki sta segli prav v vrhove partije in ki sta bili posledica ostrih političnih spopadov v albanskem partijskem in državnem vodstvu. V obeh (prva je bila politična, druga pa splošna letos) so odstranili osem najvišjih voditeljev iz vrst armade ter gospodarskega in kulturnega življenja. Na sedanjem kongresu so o teh spopadih prvič jasno in javno spregovorili, o tem je govoril sam Hoxha, najbolj natančno pa je bil član politbiuroja in sekretar CK Hishni Kape, ki je dejal: »Zgodovina dokazuje, da so v naši državi sovražniki vseh vrst, zunanji in notranji, usmerjali glavne udarce proti partiji, da bi oslabil in likvidirali njeno vodilno vlogo. Tako so delovali vsi antipartijski in revizionistični elementi od Koci Xhorxhe do Liri Berishove do sovražnih in izdajalskih skupin, ki so bile odkrite in uničene v zadnjih letih in ki so jih postavljali Fadil Pacrami in Todi Lubonja, Beqir Baluku, Petrit Duma in Vito Cako, Abdil Kelezi, Koco Teodosi in Kijo Ndjela.«

Za boljše razumevanje je torej: prva dva od naštetih sta vodila »kulturno fronto«, bila sta proti pretiranemu omejitvam in za to, da bi albanska kultura, zlasti književnost, šla vsaj delno v korak z najboljšimi svetovnimi tradicijami; naslednji trije so bili visoke vojaške osebnosti, ki jih je vodilo, da je albanska vojska preveč odvisna od kitajskih dobav, in ko so se zavzemali za razširitev vojaških nabav v drugih državah, predvsem socialističnih; zadnji trije so zavzemali vodilne gospodarske položaje in so prav tako nastopali proti preveliki izolaciji države in za razširjeno sodelovanje zlasti z nevtralnimi evropskimi državami.

Poraz teženi, ki so jih zastopali našeti voditelji, je vsebina političnega dogajanja med 6. in 7. kongresom (1971–1976), to pa hkrati tudi že pove, da je politika, ki jo je potrdil 7. kongres, v bistvu že dobro znana politika, le da je še bolj prečiščena in na nekaterih področjih še bolj zaostrena.

Osednja notranja teza te politike, ki je bila na kongresu ves čas zelo močno izpostavljena, je da se razred

ni boj zastruje. Enver Hoxha je to v svojem dolgem referatu tako razložil: »Graditev socializma je proces ostrega razrednega boja med dvema potema: socialistično in kapitalistično. Boj poteka na vseh frontah: politični, gospodarski, ideološki in vojaški. Ta boj je tudi v socializmu objektivno pojav, glavna gibalna sila revolucije in socialistične izgradnje, sila, ki varuje partijo, državo in vso deželo pred buržoazno-revizionistično izdajalstvom, vzpostavljanjem kapitalizma, čisti zavest delavcev in krepi njihov proletarski duh.« Največji nevarnosti, ki imajo je izpostavljen, graditev socializma, sta liberalizem in birokratizem »ter njuna plodova tehnokratizem in intelektualizem.«

Glavni recept za boj proti nevarnosti pa je dal premier Mehmet Shehu, ki je poudaril, da partija ne dovoljuje in ne bo dovoljevala »razlik v ravni dohodkov in načinu življenja med posameznimi razredi in skupinami prebivalstva, ne bo dovoljevala nastajanja privilegiranih in favoriziranih slojev, ki bi lahko postali nosilci buržoazne in revizionistične ideologije in tvorili socialno osnovo za restauracijo kapitalizma«. Pojasnil je tudi, kaj to konkretno pomeni: »Tako je danes pri nas razmerje med povprečno plačo delavca v ustrezni panogi in med plačo direktorja podjetja 1:1,7. Razmerje med mesečno plačo delavcev na soloni in plačo direktorja v ministrstvu je 1:2. Razmerje med najnižjimi in najvišjimi delavskimi plačami znotraj ene panoge je približno 1:1,5 do 1:1,5 itd.«

K temu je morda vredno dodati, da so aprila letos drastično zmanjšali vse plače, ki so presegle 800 lekov na mesec, kar je najhuje prizadelo izobražence pa tudi partijske, državne in vojaške funkcionarje.

Zanimiv vidik notranjega razrednega boja in skrbi, da ne bi nastajale objektivne možnosti za razvoj »buržoazije«, je tudi politika, naperjena proti širjenju mest in nastajanju modnejših mestnih skupnosti. Citirajmo še enkrat Shehuja: »Sodobni revizionisti se hvalijo, če se zmanjšuje kmečko prebivalstvo in pravijo temu gospodarski in družbeni napredek. Toda to ni napredek, ampak kapitalistično gospodarsko in družbeno propadanje. Pri nas se dogaja prav obratno. Pri nas tako kot pred petimi ali desetimi leti okrog 60 odstotkov prebivalstva živi na vasi, medtem ko je mestnega prebivalstva samo 34 odstotkov, in to kljub hitri rasti industrije in drugih dejavnosti v mestih.« Ta, za sodobne razmere v svetu gotovo zelo nenavaden pogled ima tudi praktične posledice, med drugim tudi stalni pritisk na mladino, uradništvo in izobraženstvo, naj se odreže službam in življenju v mestih in odhaja na deželo. Pri tem pa je iz nekaterih namigov v notranjih polemikah zadnjih let mogoče razbrati, da je po mnenju nekaterih »zadnji odločilni utišanih« albanska vas prenaseljena. Zdi se torej, da gre pri tem pogledu na urbanizacijo dosti bolj za neko obliko »razrednega boja« kot za resen ekonomski premislek.

In še ena ilustracija tega, kako široko sega razredni boj: pred kratkim je ljudska skupščina sprejela zakon, po katerem so vsi albanski državljani dolžni nositi imena in priimke zdrave politične, ideološke in moralne vsebine. Kdor ima »neprijetno ime in diskreditirajoči priimek« ga mora v skladu z določili novega zakona spremeniti. Če tega v določnem roku ne bo opravil, mu bo ime ali priimek sorenjen na predlog državnih organizacij. Neprijetna imena in priimki so taki, ki imajo kakršno koli zvezo s koranom ali z biblijo, in taki, ki imajo buržoazen priokus, kot

na primer Zogu (ime bivšega albanskega kralja).

Poleg zaostrovanja razrednega boja je naslednja velika teza, ki je bila na kongresu močno navzoča, naslanjanje na lastne sile. Hoxha je dejal tole: »Naša partija je branila in brani mneneje, da naslanjanje na lastne sile ni zadostna ali konjunktorna politika, ampak objektivna nuja vsake države, velike ali majhne, napredne ali zastarele. To načelo se lahko uporablja tako v narodnoosvobodilnih bojih in proletarski revoluciji kot pri izgradnji socializma in obrambi domovine.« V praksi to pomeni močan napor, da bi bila Albanija, vsaj kar zadeva blago za široko potrošnjo, popolnoma neodvisna od uvoza. Po podatkih, ki so jih navedli na kongresu, pokriva zdaj z lastno proizvodnjo 85 odstotkov vseh potreb na tem področju. V albanskih razmerah, kjer je struktura potrošnje seveda bistveno drugačna kot v drugih evropskih državah, je izrednega pomena predvsem pridelovanje hrane. Tu je za Albanijo nedvomno velik dosežek, da so letos prvič v zgodovini pridelali dovolj žita, da so se lahko odrekli uvozu. V zvezi s tem je razumljiv občutek trumf, s kakršnim je Shehu razlagal: »Nekdanja Hrušova desna roka Anastas Mikojan, ta revizionistični črnoborzljane, ki je izkoristil vprašanje žita kot sredstvo, da bi nas prisilil k pokornosti, nam je govoril, da bo Albanija brez Sovjetske zveze ostala brez kruha, da ne bo živila niti 15 dni. Toda od tedaj je minilo več kot 15 let, Albanija živi in cveti ter sama prideluje kruh za svoje ljudstvo...«

Sicer pa to — vsaj po uradnih podatkih — ni edini gospodarski uspeh Albanije. Kongresne direktive o novi petletki navajajo naslednje podatke o rezultatih obdobja 1971–1975: nacionalni dohodek se je povečal za 38%, industrijska proizvodnja za 52%, kmetijska za 35%, investicije za 53% in realni dohodek na prebivalca za 14,5%. V novi petletki (1976–1980) je predvidena nekoliko manjša rast v odstotkih: nacionalni dohodek 38–40%, industrijska proizvodnja 44%, kmetijska 40%, investicije 43%, realni dohodek 11–14%.

Zmanjšanje pa vendarle ni tako, da bi lahko govorili o kakšnem resno upočasnjem tempu razvoja (če bodo načrti seveda uresničeni). Tudi ni nobenih znakov, po katerih bi lahko sklepali, da je prišlo do zastojev ali zmanjšanja v dajanju kitajske finančne in tehnične pomoči, ki je bistvena, pomena za gradnjo več bazičnih objektov, med drugim tudi velike je klarne v El-basanu.

Vse to potrjuje notranjega gospodarskega, političnega in vsega drugega razvoja poteka po eni strani — kot že rečeno — v znamenju zaostrenega razrednega boja, po drugi strani pa v močni senci gesla o obkoljenosti in ogroženosti od zunaj. Vsi govorniki na kongresu, na čelu s samim Hoxhom, so močno poudarjali, da je Albanija od vseh strani obkoljena s kapitalističnimi in v revizionističnimi sovražniki in celo, da je »nevarnost tuje vojaške agresije na Albanijo stvarna in je ni treba podcenjevati...« (Hoxha).

Kongresne ocene notranjega in mednarodnega položaja so ustvarile določeno vzdušje »obsednega stanja«, ki je bržda nujno potrebno za bolj prepričljivo polemiko s tistimi — zdaj že bivšimi — političnimi krogi, ki so se zavzemali za večjo notranjo in zunanjo odprtost Albanije. Ima pa to vzdušje seveda tudi čisto konkretne posledice, ki niso omejene samo na notranjo politiko. Albanski odnos do sveta je po 7. kongresu še bolj izolacionističen in tog. Med vsemi na svetu je, bila Kitajska edina omenjena

kot prijatelj, pa še to dokaj zadržano, brez prevelike gostobesednosti in z večkratnim sklicevanjem na pravilno politiko Mao Ce-tunga, kar je na trenutke skoraj zazvenelo kot opomin novemu vodstvu, naj ne odstopa od Maovega doslednega antirevizionizma in antiimperializma.

Kar zadeva ZDA in ZSSR, so bile na njun račun izrečene najhujše možne obtožbe in izrecno je bilo poudarjeno, da Albanija nikoli ne bo navezala nikakršnih stikov s tema državama.

Nenavadno zanimiv in protisloven je bil odnos do Jugoslavije. Po eni strani je bilo na račun jugoslovanske notranje in zunanje politike izrečenih toliko obsodb kot že dolgo ne. O neuvrčenosti, ki jo zagovarjajo »jugoslovanski revizionisti«, je bilo rečeno, da je le prevara in da ustvarja samo lažni vtis. Enver Hoxha je rekel tole: »Jugoslovanski revizionizem opravlja sabotersko in podtalno dejavnost med naprednimi silami dežel v razvoju, poskuša speljati na napačno pot njihove iskrene socialistične težnje in želje...« O samoupravnem socializmu je rekel: »Prvi, ki je nastopil v podporo svetovnemu kapitalizmu in se prizadeval lotiti boja proti revoluciji in marksizmu-leninizmu, je bil jugoslovanski revizionizem, tako imenovani samoupravni socializem.«

Ta ostrina je očitno posledica notranje stvarnosti v Albaniji. Zunanja stvarnost pa je vendarle drugačna. Strah zaradi ogroženosti iz tuje ni samo izmišljen, albansko vodstvo pa se očitno prav dobro zaveda, da se ni mogoče bati od Jugoslavije, ampak da je — nasprotno — Jugoslavija zelo dragocen »štampon« za Albanijo. Zato je Hoxha tako rekoč v isti sapi, ko je Jugoslavijo na vse kriplje obsodil, izrekel tudi te misli:

»Naša politika do Jugoslavije se ni spremenila in se tudi ne bo, če bo jugoslovanska vlada korektna do nas. Tisto, kar je izjavila APB (albanska tiskovna agencija — op. p.), da bi se albanski narod v primeru sovjetskega ali katerega drugega napada na Jugoslavijo postavil ob stran jugoslovanskega naroda, ostaja veljavno...«

»Narode Jugoslavije imamo za bratske narode in smo pripravljeni, da ne zdaj ne v prihodnosti ne bomo dovolili, da bi njihova domovina doživela isto usodo kot Češkoslovaška. Nikoli ne bomo sprejeli nikogaršnji jarem in ne bomo dovolili, da bi sovjetskim tankom iz varšavskega pakta ne tankom ameriškega imperializma, da bi se svobodno sprehajali po jugoslovanskem ozemlju.«

Protislovnost teh izjav zgovorno kaže na zadrego albanskega vodstva, ki mora računati z zunanjo stvarnostjo — in v tem računu je Jugoslavija zanj pozitivna postavka — obenem pa mora zaradi notranjih potreb ustvarjati vzdušje sovražne obkoljenosti in ogroženosti. Sicer pa je podobna protislovnost značilna tudi na drugih področjih, kar, vsaj v zvezi s 7. kongresom APD, zbija občutek, da vlada dooločena nelagodnost v samih albanskih političnih krogih, nelagodnost, na katero je odgovor — še večja izolacija. Da ta ocena ni varljiva, potrjuje tudi naslednja izjava Enverja Hoxhe na kongresu:

»Buržoazno-revizionistični svet misli, da smo izolirana dežela. To je pogled skozi imperialistično-revizionistične naočnike. Imperialisti in revizionisti imajo za izolirano državo, ki je zaprla vrata invaziji s pomočjo zaslužnjevalnih kreditov, s pomočjo dekadentne kulture in izrojenosti. S tega stališča smo zares in bomo tudi zavestno ostali izolirana država.«

Janez Stanič

Celovita pravna obdelava

Človeška razmerja

Nekatere novosti v zakonu o zakonski zvezi

»Dali časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, ima zanj enake pravne posledice po tem zakonu, kot če bi sklenila zakonsko zvezo, če ni bilo razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna: na drugih področjih pa ima taka skupnost pravne posledice, če zakon tako določa. (12. člen novega zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.)

Pogoj je torej, da nobeden od partnerjev, ki živita v izvenzakonski skupnosti, ni poročen in da nista v sorodstvu. Takoj pa naj pojasnimo, da pri sklepanju zakonske zveze dosedanj zadržek svaštva odpade. Sorodstvo po svaštvu torej ni več ovira za sklenitev zakonske zveze. Zakonsko zvezo lahko sklene tast s snaho, zet s tašo, očim s pastorko, mačeha s pastorkom. Sklepanje zakonske zveze je omejeno le iz bioloških razlogov. Tako ne more skleniti zakonske zveze polbrat s polsestro, stric z nečakinjo, teta z nečakom, pa tudi otroci bratov in sester ne, oziroma polbratov in polsester med seboj. Zakonske zveze ne smeta skleniti skrbnik in njegov varovanec, dokler traja skrbništvo. In nihče, ki ni star osemnajst let.

Novi zakon pravno urejuje: zakonsko zvezo, razmerja med starši in otroci in med drugimi sorodniki, posvojitev, rejništvo in skrbništvo (varstvo mladoletnih otrok in drugih oseb, ki niso sposobne same skrbeti zase, za svoje pravice in koristi). Skratka, novi zakon združuje tisto, kar je doslej urejalo, oziroma se ureja več zakonov: temeljni zakon o zakonski zvezi, temeljni zakon o razmerju med starši in otroci, temeljni zakon o posvojitvi in temeljni zakon o skrbništvu. Vsi ti zakoni bodo z novim letom izgubili veljavo.

Sestavljalce novega zakona, ki zajema vsebino vseh dosedanjih s področja robniskega prava, je vodilo predvsem načelo ustave, ki štiti interese otroka, družine, preprečuje izkoriščanje človeka po človeku in zagotavlja popolno enakopravnost moškega in ženske.

Morda bi se kazalo malce vrniti k zgoraj citiranemu 12. členu iz uvodnih določb novega zakona, ki je priznal

izvenzakonsko skupnost kot možnost življenja v dvoje, ki si jo lahko izbere partnerja brez slovesne prisega pred matičarjem. Zakon namreč ni uredil vprašanja otrok, rojenih v izvenzakonski skupnosti. V primeru, da moški partner otroka, rojenega v takšni skupnosti, ne prizna za svojega, mora mati ugotavljati očetovstvo prav tako kot vsaka druga nezakonska mati. Tu torej izenačitev med zakonsko zvezo in izvenzakonsko skupnostjo ni, pa čeprav zakon urejuje premoženjske zadeve v »dlje časa trajajoči izvenzakonski skupnosti« v enakem razmerju kot v zakonski zvezi. Položaj otroka, rojenega v izvenzakonski skupnosti, torej ni enak tistemu, ki ga ima otrok, spočet v zakonski zvezi.

S členom 5 uvodnih določb se namreč uresničuje ustavno načelo o popolni enakopravnosti nezakonskih otrok z zakonskimi (člen 235/3 ustave SRS). Pravice in dolžnosti otrok do njihovih staršev in sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do otrok so enake ne glede na to, ali so otroci rojeni v zakonski zvezi ali izven nje.

Seveda na podlagi ugotovitve očeta. In kako je z ugotavljanjem očetovstva? Občinski skrbstveni organ (občinska skupnost socialnega skrbstva) pokliče tistega, ki ga mati imenuje kot naravnega očeta svojega otroka. Če leta otroka ne prizna za svojega, lahko mati vložijo tožbo. Priznanje očetovstva lahko da oseba, ki je razsodna in stara najmanj petnajst let. Očetovstvo se lahko ugotavlja ali spodbija do otrokovega 23. leta, torej pet let po njegovi polnoletnosti.

Novi zakon predvideva tudi vsakoletno valorizacijo preživnin za otroke razvezanih staršev ali otrok, rojenih izven zakona, česar se bo prav gotovo razveselila marsikatera mati, ki ji iz tega ali onega razloga doslej ni bilo preveč pri srcu tekanje po sodišču, saj je bila to edina možnost, da je od brezbriznega očeta iztisnila kak dinar več.

Odlombo o višini prispevka za preživljanje bo odslej pošiljalo sodišče pristojnemu organu občinske skupnosti socialnega skrbstva, ki bo vsako leto na temelju uradno ugotovljenega podatka o povečanju življenjskih stroškov sprejel sklep o odstotku povisa- nja preživilin, uskladi vse preživnine in izdal odlombo o novo ugotovljeni višini preživnine.

Ker novi zakon v precejšnji meri

Na vsakdanji poti (foto Miško Kranjec)

povečuje obseg nalog socialnega skrbstva, mora le-to pripraviti in ustanoviti zakonske svetovalnice do januarja 1980. Zakonske svetovalnice, novost v naši družinski zakonodaji, so institut, ki zahteva predhodno pripravo, predvsem vzgojo in izobraževanje strokovnjakov, potrebnih, da bi svetovalnice opravljale svoje poslanstvo tako, kot predvideva zakon.

Po 1. januarju 1980 nihče več ne bo mogel skleniti zakonske zveze, ne da bi prej obiskal zakonsko svetovalnico. Matičarju bo moral prinesiti potrdilo o obisku te ustanove.

Obisk zakonske svetovalnice bo na eni strani morda nekoliko zapletel sklepanje zakonske zveze, zato pa bo ta obveznost le v prid bodočim zakoncem, saj se bosta tako seznanila z vsemi posledicami svoje odločitve: o medsebojnih razmerjih, možnostih za uresničevanje pravic do svobodnega roditeljstva in o razmerjih do otrok. Oba se bosta potem odločila povsem zavestno in svobodno.

Gre za resno presojo dveh, ki hočeta stopiti na pot zakonskega življenja, zato je obvezna priprava na zakonsko zvezo morda odločilnega pomena. Posebej še, ker zakonska zveza ni le privatna zadeva dveh ljudi, saj je družina kot temeljna celica interes vse družbe.

Zakonske svetovalnice bodo zaposloval strokovnjake s področja psihologije, zdravstva, socialne politike in prava.

Pravkar smo govorili o zavestnih

odločitvah partnerjev za skupno življenje, o resnih presojah pred tem pomembnim korakom. Pri tem se moramo ustaviti še pri razvezi zakonske zveze, ker novi zakon predvideva spoznanje o ločitvi in odpravlja ugotavljanje krivde na sodišču. Če se doslej kateri izmed zakoncev, ki sta se želela razvezati, ni udeležil pravnega poskusa, je sodišče menilo, da je zakonska zveza tako razmajana, da bi spravi poskus ne uspel. Odslej pa bo spravi poskus obvezen za oba partnerja, ki se bosta hotela razvezati, ker se bo v primeru, če se kateri izmed zakoncev pravnega poskusa ne bo udeležil, menilo, da ni več razlogov za razvezo zakonske zveze.

Edini razlog za razvezo bo: nevzdržnost zakonske zveze. Zakonca se bosta morala pred odhodom na sodišče domeniti o delitvi premoženja, o stanovanju in predvsem o otrocih, ker bo sodišče zakon razvezalo šele potem, ko bo ocenilo sporazum o otrocih kot koristen. Kadar bo šlo za tožbo enega od zakoncev, bo sodišče zakon razvezalo, če bo ugotovilo, da je zakon resnično nevzdržen. Premoženjske zadeve se bodo urejale po načelu enake delitve (na polovico). Določa pa se možnost dokazovanja drugačnega deleža prispevka k skupnemu premoženju.

Med pravnimi posledicami razveze zakonske zveze je v zakonu nekaj novih rešitev samo v ureditvi preživljanja zakonca po razvezi. Kakor je bilo zapisano v komentarju k novemu zakonu o zakonskih in družinskih raz-

merjih, je do preživljanja upravičen samo zakonec, ki ne more delati in tudi sicer nima sredstev za življenje. Vprašanje krivde za razvezo ni več pomembno tudi, kar zadeva preživljanje: pri odločanju o preživljanju pa sodišče lahko upošteva vzroke, zaradi katerih je postala zakonska zveza ne vzdržna. Na podlagi te odločbe bo lahko sodišče kljub obstoju pogojev zavrnilo zahtevek za preživljanje, če bi bila odločitev preživnine nepravilna glede na ravnanje in obnašanje zahtevajočega zakonca med zakonsko skupnostjo v razmerju do zakonca, ki naj bi dajal preživljanje.

Preživnina se lahko po novem priznava tudi samo za določen čas, dokler si razvezani zakonec ne uredi razmer, da si prej nezaposlena žena poišče zaposlitev. Predpisi novega zakona o preživljanju temeljijo na načelu socialne pravičnosti, krivda za razvezo ni upoštevana. Če si zakonec ne more sam zagotoviti sredstev za preživljanje ali če je zaradi zakonske zveze v bistveno slabšem položaju glede na pridobivanje, je dolžan to breme po razvezi prevzeti drugi zakonec, če to zmore.

Ena izmed bistvenih novosti novega zakona je popolna posvojitev. Ta se ne more razvezati, je povsem izenačena z razmerami med starši in otroci. Saj se posvojenec popolnoma in za vedno loči od naravnih staršev in torej preneha vsaka povezava med njimi. Posvojeni otrok tudi ne deduje več po svojih naravnih starših, ne po

svojih naravnih sorodnikih, ampak izključno po posvojiteljih in njihovih sorodnikih.

S popolno posvojitvijo so se zakonodajalci hoteli ogniti morebitnim neprijetnim posledicam, ki niso bile tako redke v naši pravni praksi. Nekdo je denimo, otroka prepustil posvojiteljem in potem čez leta hotel uveljavljati svojo roditeljsko pravico.

Posvojitev je torej lahko edino popolna, posvoji pa se lahko le mladoletna oseba.

141. člen: V posvojitev se sme dati samo otrok, čigar starši so neznani ali že leto dni neznanega bivališča ali če so privolili pred pristojnim organom, da dajo otroka v posvojitev. Ni potrebna privolitev roditelja, ki mu je bila odvzeta roditeljska pravica ali ki trajno ni sposoben izraziti svoje volje.

Posvojitev je možna po preteku enega leta od izpolnitve organa iz prejšnjega odstavka.

V posvojitev se sme dati tudi otrok, ki nima živih staršev.

Opisali smo bistvene novosti novega zakona, ki zajema vsebino vseh dosedanjih razmerjih, zakona, ki celovito in v strni obliki obdeluje tista področja človeških razmerij, s katerimi ima vsak izmed nas ali je imel ali pa še bo imel opraviti.

Novosti, ki sledijo ustavnim načelom in tako uresničujejo družbeno skrb za človeka, otroka, družino.

Barbara Gorčičar

Državna uprava po novem

Del družbenega stebra

Družbeni sveti naj zapolnijo vrzel pri dogovarjanju

Vsako družbo lahko primerjamo z mostom nad reko, ki ga podpirata dva stebra. Prvi zaobjame družbeno-ekonomske odnose, na drugem pa slo. ni politični sistem. Trdnost obeh nosilcev je odločilna za uravnoteženost te družbe na mostu. Ključni zanj so vsekakor družbeno-ekonomski temelji — njeni proizvodni odnosi. Toda brez političnega sistema, ki omogoča njihov obstoj in uresničevanje, prav tako ne gre. V jugoslovanskih razmerah pomeni prvi stebel zakon o družbenem delu, ki podrobno razčlenjuje družbeno-ekonomske odnose. Del družega, ki bo povezal družbo po novih ustavnih načelih, pa je osrednji dejavnik oziroma pomembna sestavina političnega sistema. To je zakon o temeljih sistema državne uprave.

Naslov osnutka tega zakona je sicer daljši. Tudi besedilo poleg prvega dela — temeljev sistema — vsebuje še določbe o zveznem izvršnem svetu in zveznih upravnih organih. To je posebej rečeno v naslovu. Razloge za združitve problematike omenjenih področij bi lahko strnili v željo po celovitosti, enotnem urejanju državne uprave. Sprva so tehtali delitve, da z ločenimi zakoni posebej uredijo temelje sistema državne uprave in posebej položaj in pristojnosti zveznega izvršnega sveta ter zvezne uprave. Z enim samim zakonom se želijo oblikovati: predpisa izogniti tudi nepotrebnemu ponavljanju načel in na ravni federacije zagotoviti neposredno uporabo vseh temeljnih določb, zapisanih v prvem delu.

Nastevanju posameznih poglavij o temeljih sistema državne uprave ne bi povedalo dosti, kakšna naj bo prihodnja državna uprava in v katerih točkah naj se približa našim skupnim vsakdanjim potrebam in sedanjim družbi. Prva skupna značilnost skoraj 200 členov, kolikor jih obsega prvi del osnutka zakona, je vsekakor ta, da določbe ne zajemajo podrobnosti. Dajejo le bistvene smernice o sodobni državni upravi in puščajo širok maneverski prostor republikam, avtonomnim pokrajinam in občinam. Te bodo v svojih zakonih oziroma statutih ter drugih splošnih aktih lahko v polni meri izrazile svoje posebnosti in prilagodile upravo lastnim potrebam.

Druga novost, zagotovo ena najpomembnejših pri ustavnih preobrazbi uprave, so družbeni sveti. Ne moremo jih poistovetiti ne z upravnimi

organi in ne z izvršno-kolegialnimi. Toda kljub temu bodo tudi v zakonu o temeljih sistema državne uprave imeli vidno mesto, čeprav bo pozneje sprejet še poseben zakon o družbenih svetih Zakaj? Kje je njihov prostor in katere funkcije morajo opravljati v družbi? Delen odgovor na ta vprašanja daje že dosedanje delo družbenih svetov. Niso prevzeli nalog drugih, temveč zapolnili vrzel pri dogovarjanju organov in organizacij v republikah, pokrajinah in federaciji o najpomembnejših družbeno-ekonomskih in političnih vprašanjih.

Na seji zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve smo med razpravo o osnutku zakona, o katerem govorimo slišali tudi primerjavo med britanskim parlamentom in našimi skupščinami. Britanci pravijo, da lahko parlament stori vse, le kokiši ne more spremeniti v petelina. Delegatske skupščine pa so le eden od dejavnikov ki uresničuje funkcijo družbenega vodstva. Ta primerjava nam lahko koristi kot razlog, zakaj morajo imeti družbeni sveti tako vidno mesto v naši družbi. Vključiti jih je namreč treba tako v skupščinski sistem kot v sistem državne uprave. Pri tem pa jih ni moč primerjati ali enačiti z vsemi drugimi sveti, ki jih že imamo ali jih bomo še imeli. Seje družbenih svetov so skupen sestanek predstavnikov skupščine, izvršnega sveta, predsedstva in posameznih sekretariatov ter komitejev s predstavniki tistih družbenih sil, ki so po svoji družbeni funkciji zainteresirane za stanje na določenem področju. Povedano z dru-

gimi besedami: družbeni sveti so sveti državnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Ustanoviti jih bo treba povsod tam, kjer je pri določanju in uresničevanju politike nujno usklajevanje stališč. To velja tako za federacijo, republike in pokrajine kot za občine, kjer naj bi se po predlogu prav tako oblikovali in sestajali družbeni sveti.

Osrednje naloge družbenih svetov, ki morajo navpično in vodoravno povezati vse strukture v posamezni družbeni politični skupnosti, bi lahko strnili v njihovo svetovalno, usklajevalno in kontrolno funkcijo. Nadzorno v tem smislu da bi družbene svete seznanjali z zakonskimi besedili in vsemi drugim najpomembnejšimi predlogi za odločitve. S tem bi se v veliki meri ognili tudi možnim zapletom v delegatskih skupščinah, ko na primer nedodelani in neusklajeni zakonski osnutki izzevoje kritiko. Potem se naslednja razprava o njih namesto med delegati odvija v ožjem krogu, ki mora ponuditi ustreznejše in sprejemljive rešitve.

Sedaj ko se v doka jasnih obrih kaže podoba, kakšni naj bodo temelji sistema državne uprave, sicer se ni dorečeno, kakšna naj bodo razmerja med družbenimi sveti in vsemi drugimi. Posebej med njimi in izvršnimi ter upravnimi organi. Jasno pa je, da bo treba v večji meri kot doslej spoštovati prevladujoča stališča, izražena v družbenih svetih. Ti bodo tako kot delajo že zdaj, usklajevali različna mnenja in ne bodo vsilili kakršnekoli končne odločitve, temveč bodo dajali

le predloge. Ocena večine, ki se bo izluščila na seji sveta, pa mora vsekakor postati temelj za vse nadaljnje obravnavne posameznega vprašanja.

Po ustavi so izvršni sveti organi uprave. Lahko bi rekli kar vrh upravnih organov. Zato tudi temelje sistema državne uprave oblikovalci gradijo na tem ustavnem izhodišču. Izvršni sveti nosijo vso odgovornost za državno upravo. Ob taki zasnovi so upravnimi organi odgovorni tem kolegialnim izvršnim organom. To je treba poudariti zato, ker se je med številnimi dosedanjimi razpravami o zakonskem urejanju tega pomembnega področja pojavljalo tudi vprašanje o razmerjih med skupščinami in upravnimi organi. Republiška skupščina, na primer, ima pravico do neposredne odgovornosti upravnih organov, kar gotovo krepi njen položaj. Posamezni republiški sekretar pa ne more zahtevati, da bi skupščina reševala zaplet med njim in izvršnim svetom, kadar bi prišlo do različnih stališč. Skupno rešitev je treba poiskati znotraj izvršnega sveta, saj ta tudi odgovarja za delo upravnih organov. Če do nje ne bi prišlo, je edina možnost odstop tega kolegialnega organa v primeru, da bi se skupščina strinjala s stališčem sekretarja.

Zakonski osnutek posebej ne govori le o odgovornosti kolegialnih in upravnih organov v skupščini, temveč tudi o odgovornosti funkcionarjev v teh organih. Pri tem je treba ločiti med politično in disciplinsko odgovornostjo teh ljudi. Toda, če posameznik

kot funkcionar v upravnem organu stori nekaj, za kar mora disciplinsko odgovarjati, se od njega zahteva tudi politična odgovornost. Politčno je odgovoren prav tako, kadar ne izvaja dogovorjene politike, čeprav je v tem primeru edino zdravilo njegova ostavka. Politčno pa odgovarja tudi takrat, kadar neuspešno opravlja svoje delo. Glede opredeljevanja politične odgovornosti besedilo zakona prinaša dokaj smele rešitve in mnogo bolj jasno kot v vseh dosedanjih primerih določa, kakor smo videli, kaj je pravzaprav politična odgovornost.

Razmeroma veliko prostora namena osnutek zakona odnosom izvršnih svetov in upravnih organov na sproti samoupravnim interesnim skupnostim in njihovim skupščinam ter obratno. Posebej pri tem omenja tiste SIS s področja družbenih dejavnosti, ki neposredno odločajo skupaj z zbornimi skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Z občan, ki je nadaljnja novost, ki naj jo prinese zakon, bodo morali imeti upravnimi organi bolj čiste račune. Vsak človek se namreč vsaj nekajkrat na leto neposredno sreča z »upravco«, z »državno upravo«. Če ne drugače, se obrne nanjo kot na servis, ki mu mora dati določene usluge. Od morda nove osebne izkaznice do, na primer, uvoznega dovoljenja, ki ga potrebuje neka organizacija združene dela. Kadar upravičeno ali neupravičeno ni zadovoljen z obiskom v pisarnah, se začne potem ponavadi spraševati, kaj sploh dela množica ljudi

v njih, komu odgovarja in kam se lahko obrne, da bi pokaral njihovo delo. Zraven seveda še gotovo doda, koliko kljub vsemu temu stane ta uprava in vse administriranje.

Bodočni zvezni zakon naj bi podrobneje uredil razmerja med upravnimi organi in občan. Od upravnih organov se bo zahtevala večja iniciativnost in ne nazadnje večja uslužnost do ljudi. So pa tudi predlogi, da bi se lahko posamezniki, kakor tudi organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije ter skupnosti in družbeno politične organizacije neposredno obračali na skupščine ali izvršne svete, če ne bi bili zadovoljni z delom uprave. Se posebej naj bi imeli to možnost takrat, ko bi šlo za nezakonito delo ali nepravilen odnos delavcev v upravnih organih pri opravljanju delovnih zahtev. Nasproti temu naj bi v upravnih organih ostreje nastopili proti vsem tistim, ki različno žalijo njihov ugled oziroma klevetajo upravne delavce in funkcionarje.

Ker mora zakon v sistemskih temeljih gvortiti tudi o sredstvih za delo organov uprave in dohodku delovne skupnosti, je zanimivo vprašanje, kako naj bi določali višino osebnih dohodkov delavcev v njih. Skladno z uvažanjem meril za določanje osebnih dohodkov vsem drugim zaposlenim, naj bi bila tudi višina osebnih dohodkov upravnih delavcev odvisna od različnih dejavnikov. Sistemizacija delovnega mesta bo pri tem vse kakor pomembna. Toda, potrebno bo tudi ocenjevanje realnih delovnih uspehov.

Težava je tudi, ker je v raznih družbeno političnih skupnostih, od občin do federacije, določena zelo različna višina osebnih dohodkov za enaka ali podobna delovna mesta. Na seji zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve so ob tem ocenili, da se bo treba kmalu dogovoriti o njihovem reguliranju. Torej o urejanju, vendar ne izenačevanju, ki pri osebnih dohodkih vodi do nezaželene uravnilovke.

Posebna komisija za vprašanja uprave zveznega sveta za vprašanja družbene ureditve, bo do konca leta pripravila zakonski osnutek. Takrat pa bo mogoče odgovoriti tudi na splet drugih rešitev o temeljih sistema državne uprave. Od tega, kako naj deluje informacijski sistem, do tega, za katero delovna mesta in funkcije v upravnih organih bo potreben razpis, in vsa druga vprašanja, ki so jih osvetlili na nedavni seji zveznega sveta.

Alenka Leskovic

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

JUTRI BODO VSE OČI UPRTE
V DERBI PRIMORJE - ZARJA

V 3. AL bo zanimivo srečanje v Trebčah med Primorcem in Unionom

2. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali 8. kolo, v katerem bo spet na sporedu derbi in sicer med Primorjem in Zarjo. Brežani bodo tokrat igrali pred domačim občinstvom, Vesna pa bo šla v goste.

PRIMORJE — ZARJA

Na Proseku bodo odigrali že drugi zaporedni derbi. Prejšnjo nedeljo je bil gost Primorja Breg, tokrat pa pride v goste bazoviška Zarja, ki ima za jutrišnje tekmo velike težave s postavbo moštva. Prejšnjo nedeljo sta se poškodovala Jacopino in Metlika, Rudi Marc je bolan, negotov je tudi nastop branilca Trampuz. Torej kaže, da bo Zarja na Proseku precej okrnjena. To je res škoda, saj so Bazovci po slabem startu v svojo igro v zadnjih dveh nastopih zadovoljili in o tem zgornjem govorila dve zaporedni zmagi. Trener Sofić bo zato moral uvesti nekaj sprememb in s tem se bo ustrojil ekipe, ki je osvojila dve zadnji tekmi, razbil. Poudariti bi veljalo, da je Zarja do sedaj šepala v napadu, vendar je s prenehanjem pozitivnega Metlika v napadu, prav slednji v zadnjih dveh nastopih zabil dva gola. Tudi obramba Zarje je v začetku prvenstva nekoliko skrajšana. Z vključitvijo Trampuz, bivšega člana Primorja, pa se je stanje precej popravilo. Ker je Zarja imela vedno težave s postavbo moštva, so si Bazovci pred kratkim zagotovili še dva nogometaša Portualeja, Mesicja in Jacopina. Vendar bo tudi slednji v nedeljo odsoten. Zdesetkana Zarja bi se torej na Proseku zadovoljila tudi z eno samo točko. V tabornu Primorja pa nimajo skrbi s tem derbijem. Trener Giovannini ima na razpolago precej nogometašev in tako lahko le izbira. Razumljivo je, da Primorje starta na zmago, saj so erdece-rumeni letos doživeli dve poraza doma in ker Prosečani računajo na visoko uvrstitev, si ne smejo dovoliti spodrsle, saj že zaostajajo za štiri točke za vodčo Op. Supercaffè.

BREG — S. SERGIO
Tudi Brežani imajo težave s postavbo moštva. Prejšnjo nedeljo se je derbijski s Primorjem poškodoval Bržan, istočasno pa je Lovriha odigral zadnjo tekmo. Ta teden je oblekel vojaško suknjo. Za trenerja Mondatoj torej novi problemi. Na srečo pa nedeljski nasprotnik Brega sodi med sibkejšie ekipe tega prvenstva in zato mislimo, da Brežani ne bi smeli imeti velikih težav. Pozabiti tudi ne smemo, da morajo »plavis« brantiti prestižni rekord nepremagljivosti na domačih tleh, ki traja od januarja lani, ko so Brežani 28. jan. 1975 zadnjič klonili proti ekipi Libertas San

Marco. Od takrat že 19 tekem zaporedoma »plavis« niso klonili na domačih tleh.

SAN MARCO DUINO — VESNA
Vesna gre v goste k ekipi San Marco iz Devin, ki (sodeč po dosedanjih izidih) sodi med močnejše ekipe te skupine. Devinci so dosedaj namreč klonili le pred Zarjo in ob Krizanov. Zanimiva je tudi ugotovitev, da je ekipa San Marco v dosedanjih treh nastopih na domačih tleh iztržila tri bele izide. Torej, če Devinci niso dali, niso niti prejeli gola. Prav gotovo bi navijači Vesne bili zadovoljni, če ne bi niti jutri Devincem uspelo priti do gola, z željo seveda, da bi Vesni uspelo prvič prebiti mrežo San Marco na domačih tleh.

V ostalih tekmah predvidevamo delitev točk med Zaulami in San Marcom, remi Flaminia z Rosandrom, zmago Costalunge nad Edile Adriatic, delitev točk v vaškem derbiju med Opicino in Opicino Supercaffè ter zmago Pro Fare nad Aurisino.

3. AMATERSKA LIGA

Trebenci igrajo doma proti Unionu, ki v Trebčah ne misli igrati podrejene vloge, čeprav se Podlonecji zavedajo, da je pred njimi težka naloga. Pozabiti pa ne smemo, da so prav Podlonecji pred 14 dnevi ustavili Gajo, ki je takrat vodila na lestvici. Gajevci gredo v goste k ekipi San Vito, ki pred tednom morda ne bi predstavljala velike nevarnosti za Gajo. Po porazu s Primorjem pa je predvidevamo nekoliko tvegano, posebno ker bo morala Gaja na igrišču brez trenerja Kozi (diskvalificiran), na srečo pa je v korist Gaje okoliščina, saj bodo tekmo odigrali na Padričah in zato mislimo, da bo Gajo ob podpori navijačev uspelo priti do zmage.

Kras bo skušal v dvoboju z ekipo Donatori Sangu osvojiti prvo prvenstveno zmago. V skrajnem primeru, bi morala vsaj ena točka ostati v rokah ekipe Krasa, saj so Krasčevi v zadnjih tekmah pokazali vidni napredek.

OBVESTILO

Smučarski odsek SPDT obvešča, da so odprta vpisovanja za smučarski tečaj, ki ga priredi ob nedeljah, 5. 12. in 19. decembra na Nevelskem sedlu. Cena za vse tri nedelje za učitelje in avtobus je 14.000 lir, samo za avtobus 10.000 ter samo za tečaj 5.000 lir. Vlečnice in žičnico plača vsak posameznik sam. Vpisovanje je na sedežu ZSDI neposredno do ponedeljka, 29. novembra. Plačati je treba ob vpisu.

NOGOMET

NA MLADINSKEM TURNIRJU

Italija zmagala v Monte Carlu

MONTE CARLO, 19. — Italija je zmagala na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju v Monte Carlu. V finalu je premagala Zah. Nemčijo s 4:3.

Italija je bila ves čas tekme odločno boljše moštvo na igrišču, vendar se je srečanje ob regularnem času končalo neodločeno 0:0. Ker tu podaljšek ni prinesel spremembe izida so streljali enajstmetrovke in tu so bili mladi »azzurri« uspešnejši od svojih nasprotnikov.

V boju za 3. mesto je Sovjetska zveza premagala Jugoslavijo z 1:0.

KOŠARKA

Igralci Jadrana so bili Ježici enakovredni le v prvem polčasu

Zamejskim košarkarjem je tekma služila za preverjanje pridobljenega znanja

KK JEŽICA — JADRAN 92:62 (37:38)

KK JEŽICA LJUBLJANA: Petrin 10 (4:4), Komat 4 (2:3), Lebar 15 (5:5), Oblak 2, Plevnjak 8 (2:2), Terkaj 10 (2:3), Krizaj 2, Zalokar 12 (2:2), Brkič, Jakopič 3 (1:2), Jesih 8, Vidmar 12 (2:4), Rožič, Orešič 6, Božovič.

JADRAN: A. Sosić 18 (2:2), E. Sosić 3 (1:3), Starc 17 (7:10), Kraus 7 (1:1), Koren 3 (1:3), Francia 4, Zavadal 2, Lisjak 4 (2:3), Tavčar, Vičez 3 (1:4), Ražem 1 (1:3).

SODNIKA: Lukežič in Lančner iz Ljubljane.

PM: Ježica 20:25, Jadran 16:28.

PON: Starc (38). OSEBNE NAPAKE: Ježica 22, Jadran 22.

V četrti sta se v prijateljski tekmi v Ljubljani spoprijeli Ježici in Jadran. Srečanje je bilo v prvem polčasu enakovredno, medtem ko so v drugem delu, ko je ljubljanski trener Zagar poslal v boj najboljšo pe-

terko, domačini pregazili zamejske košarkarje.

Igralci Jadrana so imeli kot glavno nalogo preveriti znanje v obrambi, v napadu pa so poskusili nekaj novih sistemov igre. Trener Jadrana Peter Brumen se je o srečanju izrazil takole: »Če bi Ježica že od vsega začetka zaigrala s svojo najboljšo postavbo, bi bilo tudi za nas boljše, saj bi bili naši košarkarji bolj zbrani in bi lahko tudi v večji meri zaustavljali napade nasprotnikov. S tem da so se naši igralci v prvem polčasu utrudili, so se sveži domačini nato v drugem delu razigrali in povsem razbili Jadranovo obrambo.«

L. K.

V okviru mednarodnega košarkarskega tekmovanja za pokal prvakov so dosegli te izide:

CDKA (S) - Playhonka (Fin.) 118:78

Wisla (Polj.) - Alvik (Sve.) 96:95

ASPO (Fr.) - Maes Pils (Bel.) 63:61

Kinzo (Niz.) - UBSC (Av.) 91:90

Partizan (Jugoslavija) - Akademik (Bolgarija) - Sporting (Egipt) 99:20

Real Madrid (Španija) - Cinzano (Anglija) 117:74

Federale (Švica) - Sporting (Portugalska) 112:79

Mobilgiri (Italija) - Eczasibasi (Turčija) 111:86

Tus 04 (ZRN) - Dudelange (Luksemburg) 84:72

Olympiakos (Grčija) - Sinudyne (Italija) 94:76

Maccabi (Israel) - Dinamo (Romunija) 81:79

POKAL PRVAKINJ

Clermont (Francija) - Amicale (Belgija) 92:81

Geas (Italija) - UB (Avstrija) 77:45

Evaux (Španija) - Düsseldorf (ZRN) 72:64

69:39

edko

ŠPORTNO POTAPLJANJE

ELBA, 19. — Francoz Mayol bo v nedeljo poskušal postaviti nov svetovni rekord v globinskem športnem potapljanju. Doseči namerava globino 100 metrov.

NOGOMET

BUKAREŠTA, 19. — V prijateljski nogometni tekmi B reprezentance v Temišvaru sta se razšli enajsterici Romunije in Zah. Nemčije pri rezultatu 1:1.

NAMIZNI TENIS

NOVI SAD, 19. — Na mednarodnem odprtem namiznoteniškem prvenstvu Jugoslavije v Novem Sadu je Jugoslavija premagala Italijo (ženske) s 3:1.

SMUČARSKI SKOKI

VZH. BERLIN, 19. — Trikratni svetovni prvak v smučarskih skokih vzhodni Nemec Georg Aschenbach je izjavil, da se iz zdravstvenih razlogov odpoveduje tekmovalnemu športu.

OLIMPIJSKE IGRE

MOSKVA, 19. — Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin je trenutno gost organizacijskega odbora olimpijskih iger 1980 v Moskvi.

ATLETIKA

V LONJERJU

Adria priredi danes

tekmovalanje v krosu

Nastopili bodo tudi učenci obeh katarinških šol

Atletski odsek športnega društva Adria iz Lonjerja bo priredil danes popoldne, s startom ob 15. uri, v Lonjerju tekmovalanje v krosu, kategorija se bodo udeležili, poleg domačih atletov, tudi učenci osnovne šole ter srednje šole na Katinari. Če se prav je društvo zaključilo s tekmovalno sezono na atletskih stezah, je menilo, da je potrebno prirediti to tekmovalanje, ki bi moralo biti pravzaprav na sporedu že avgusta meseca ter se tako oddolžiti najmlajšim domačim fantom, ki so nestrpno pričakovali ta nastop. Društveni delavci so stili v stik s predstavniki katarinških osnovne in srednje šole ter takoj naleteli na ugoden odziv.

Tekmovalci bodo razdeljeni v več kategorij, tekmovala pa ne bo samo šolska mladina, pač pa tudi starejši člani Adrie, tako atleti kot kolektivi, ki so končali na nastopi in se bodo sedaj pričeli pripravljati za prihodnjo sezono.

R. Pečar

NOGOMET

SOFIJA, 19. — V mednarodnem prijateljskem nogometnem srečanju v Sofiji sta Bolgarija in Grčija izenačili 0:0.

edko

ŠPORTNO POTAPLJANJE

ELBA, 19. — Francoz Mayol bo v nedeljo poskušal postaviti nov svetovni rekord v globinskem športnem potapljanju. Doseči namerava globino 100 metrov.

NOGOMET

BUKAREŠTA, 19. — V prijateljski nogometni tekmi B reprezentance v Temišvaru sta se razšli enajsterici Romunije in Zah. Nemčije pri rezultatu 1:1.

NAMIZNI TENIS

NOVI SAD, 19. — Na mednarodnem odprtem namiznoteniškem prvenstvu Jugoslavije v Novem Sadu je Jugoslavija premagala Italijo (ženske) s 3:1.

SMUČARSKI SKOKI

VZH. BERLIN, 19. — Trikratni svetovni prvak v smučarskih skokih vzhodni Nemec Georg Aschenbach je izjavil, da se iz zdravstvenih razlogov odpoveduje tekmovalnemu športu.

OLIMPIJSKE IGRE

MOSKVA, 19. — Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin je trenutno gost organizacijskega odbora olimpijskih iger 1980 v Moskvi.

ATLETIKA

V LONJERJU

Adria priredi danes

tekmovalanje v krosu

Nastopili bodo tudi učenci obeh katarinških šol

Atletski odsek športnega društva Adria iz Lonjerja bo priredil danes popoldne, s startom ob 15. uri, v Lonjerju tekmovalanje v krosu, kategorija se bodo udeležili, poleg domačih atletov, tudi učenci osnovne šole ter srednje šole na Katinari. Če se prav je društvo zaključilo s tekmovalno sezono na atletskih stezah, je menilo, da je potrebno prirediti to tekmovalanje, ki bi moralo biti pravzaprav na sporedu že avgusta meseca ter se tako oddolžiti najmlajšim domačim fantom, ki so nestrpno pričakovali ta nastop. Društveni delavci so stili v stik s predstavniki katarinških osnovne in srednje šole ter takoj naleteli na ugoden odziv.

Tekmovalci bodo razdeljeni v več kategorij, tekmovala pa ne bo samo šolska mladina, pač pa tudi starejši člani Adrie, tako atleti kot kolektivi, ki so končali na nastopi in se bodo sedaj pričeli pripravljati za prihodnjo sezono.

R. Pečar

NOGOMET

SOFIJA, 19. — V mednarodnem prijateljskem nogometnem srečanju v Sofiji sta Bolgarija in Grčija izenačili 0:0.

edko

ŠPORTNO POTAPLJANJE

ELBA, 19. — Francoz Mayol bo v nedeljo poskušal postaviti nov svetovni rekord v globinskem športnem potapljanju. Doseči namerava globino 100 metrov.

NOGOMET

BUKAREŠTA, 19. — V prijateljski nogometni tekmi B reprezentance v Temišvaru sta se razšli enajsterici Romunije in Zah. Nemčije pri rezultatu 1:1.

NAMIZNI TENIS

NOVI SAD, 19. — Na mednarodnem odprtem namiznoteniškem prvenstvu Jugoslavije v Novem Sadu je Jugoslavija premagala Italijo (ženske) s 3:1.

SMUČARSKI SKOKI

VZH. BERLIN, 19. — Trikratni svetovni prvak v smučarskih skokih vzhodni Nemec Georg Aschenbach je izjavil, da se iz zdravstvenih razlogov odpoveduje tekmovalnemu športu.

OLIMPIJSKE IGRE

MOSKVA, 19. — Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora lord Killanin je trenutno gost organizacijskega odbora olimpijskih iger 1980 v Moskvi.

ATLETIKA

V LONJERJU

Adria priredi danes

tekmovalanje v krosu

Nastopili bodo tudi učenci obeh katarinških šol

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 20. novembra 1976

KOŠARKA

POKAL CUS

21.30 v Trstu, Montecengio

Jadran — Don Bosco

MLADINCI

15.30 v Trstu, Greta

Bor — Saba

KADETI

15.00 v Krminu

Mobilcasa — Dom

NARAJAJNIKI

18.30 v Trstu, Montecengio

Bor — Inter 1904

MINIBASKET

TURNIR LIBERTAS

16.00 v Trstu, stadion «1. maj»

Bor — Kontovel

NOGOMET

NAJMLAJŠI

15.00 v Sovodnjih

Sovodnje — S. Lorenzo

15.00 v Štandrežu

Juventina — Azzurri

15.00 na Proseku

Primorje — Ponziana

NOVINCI

15.00 na Proseku

Primorje — Ponziana

PRVENSTVENI NASTOPI NAŠIH EKIP

V ženski B ligi igrajo doma le borovke

Beneški CUS bo za borovce nevaren gost

Obdobjarski konec tedna bo izredno pester. To pot bo igralo skupno kar osem naših šestek, kar pomeni, da je možnost osvojit kar šestnajst točk. Po vsej verjetnosti pa bo končni izkupicek precej manjši. Tokrat ne bo nobenega slovenskega derbijskega srečanja.

ZENSKA B LIGA
Sokol iz Nabrežne odhaja v goste k AGI v Gorico. Oba tekme sta v prvem prvenstvenem nastopu ostala praznih rok. Goričanke bodo pred domačimi gledalci zaigrale na vse ali nič, da bi se tako oddolžile za tesen poraz z Libertasom v Portonem. Dokaj težko pa je napovedati, če bo Sokol lahko zadržal vse naletne nasprotnice, ker ne bo igral z najmočnejšo postavbo.

Tudi obdobjarske Brega bodo dre- vi odigrale prvo letošnje tekmo v

gosteh. Srečanje v Noventi Vicentini s Primavero je za Dolinčanke izredno važno, saj spada ta šesterka, vsaj na papirju, med slabše (glede na lansko prvenstvo). Vprisanje pa je, koliko lahko sedaj poka- žejo obdobjarske Brega, ki so se ne- uigrane, močno pomlajene in niti ne najboljše pripravljene.

Po prvem uspešnem nastopu ča- ka zastopnice Bora nocoj izredno zahtevna naloga. Ekipa Mogliana Ve- neta je preteklo soboto odpravila Primavero s 3:1. Gostje so tudi ne- sporne favoritinje za zmago v tej skupini. Domačinke bodo morale od- ločno zaigrati, če le hočejo pospravi- ti dragoceni točki. S to tekmo se prične tudi cikel treh zaporednih domačih nastopov.

MOSKA B LIGA
Zastopniki Bora bodo tudi drugo prvenstveno tekmo igrali doma. V goste jim prihaja CUS iz Benetk, ki je bil v prvem nastopu tudi uspe- šen. Tržačani so se za to srečanje vestno pripravili in slej ko prej bo potrebno zaigrati boljše kot pred ted- nom. Možnosti za uspeh so še toliko večje, ker bo igral tudi Kralj, če- prav njegova pomoč še ne bo taka, kot bi lahko sicer bila.

MLADINKE
Sloga igra doma z vodčo Julio in po zadnjih uspešnih nastopih ni brez možnosti. V primeru zmage slo- venskih igralok ostaja osvojitve prvega mesta še naprej odprta. Če pa zmaga Julia, ima končno zmago praktično zagotovljeno.

Kljub temu, da igra Kontovel v gosteh ima enkratno priložnost, da se oddolži za zadnja spodbujanja. Sla- bi CUS res ne bi smel mešati šten Kontovelkam, ki so mnogo boljše, če zaigrajo tako kot znanjo.

DEKLICE
V tej konkurenci se je prvenstvo pričelo že preteklo soboto. Naš edini zastopnik — Sloga — pa igra še- le jutri. To bo repriza mladinskega srečanja, samo s to razliko, da igra Julia v tej konkurenci doma. Glede na dejstvo, da v tej konkurenci lah- ko igrajo obdobjarske letnikov 1959 in 1960, je težko dati prednost ene- mu ali drugemu tekmeu.

DEČKI
Mladi Zgoničani bodo dre- vi odigra- li predzadnjo prvenstveno tekmo. Novalinea je tudi v gosteh premaga- la Kras s 3:0, kar pomeni, da imajo slovenski igralci minimalne možno- sti za uspeh.

G. F.

ODOBJKA

MOSKA B LIGA

18.00 v Nabrežini

Bor — CUS Benetke

ZENSKA B LIGA

21.00 v Gorici

AGI — Sokol

20.30 v Trstu, Uli della Valle

Bor — Mogliano Veneto

21.15 v Noventi Vicentini

Primavera — Breg

18.00 v Trstu, stadion «1. maj»

Sloga — Julia

20.00 v Trstu, sportna palača

Novalinea — Kras

JUTRI

NEDELJA, 21. novembra 1976

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku

Primorje — Zarja

14.30 v Dolini

Breg — S. Sergio

14.30 v Nabrežini

S. Marco Devin — Vesna

14.30 v Štandrežu

Juventina — Delegnano

14.30 v Trebčah

Primorje — Union

9.00 na Padričah

San Vito — Gaja

